

koronczy
4.0

Koronczy Endre
www.koronczy.hu

Tükör	5		
<i>...akik talán értik, hogy mit mondok...</i>			
Budapest Kiállítóterem, 2009. január 15–február 15.			
Kikényszerített vallomás	13		
4 csatornás videóinstalláció, 2x5 videóinterjú, 2007–2008			
A képen látható férfi szeret téged	19		
RadarArt LIGHTBOX (köztéri NON-STOP kiállítás, Budapest, Ráday utca), 2008. május			
Mondd hogy szeretsz, öleljük meg egymást...	23		
<i>Public Art projekt</i>			
Miskolc, Szinva terasz, 2008. szeptember 17–30.			
ExtrémAlvás	29		
<i>16 kísérlet az akarástól való megszabadulásra</i>			
videóinstalláció (4 csatornás videoloop), 16 x 8–10 perc, 2006–2007			
katt	37		
<i>Bírom még! • Nem bírom tovább!</i>			
Magyar Műhely Galéria, 2008. március 19–április 11.			
K+F / work in progress	43		
Videó, szerb nyelven hangzó szöveggel + felirat, DVD, 2005–2008			
NEM ÉN VOLTAM / IT WASN'T ME	47		
<i>Kísérlet a saját műveimre vonatkozó felelősségem elhárítására</i>			
Koncept koncepció, szemelvények, Vasarely Múzeum, Budapest, 2008. február 27–május 4.			
PopSzinergia	49		
<i>Az együttléttben felerősödő szubjektum</i>			
Műcsarnok, MenüPont, 2008. február 5–március 2.			
Megállított tenger	55		
videoloop, 10' 52", 2000–2005			
Hypnosis	59		
Koronczy Endre kiállítása a GIL & MOTI H O M E G A L L E R Y-ben, Witte de Withstraat 44A, 3012 BR Rotterdam NL 2004. 11. 21–2004. 12. 12.			
Self-Phantom-Portrait	65		
<i>emberek, akik valamilyen szempontból hasonlítanak rám</i>			
videoloop, 20 perc, 2006			
epicene	69		
Koronczy Endre kiállítása a Lumen Galériában, fotóinstalláció			
2scenes	75		
<i>Két helyszín, két videó, és az a „valami”, amely összeköti őket,</i> két csatornás videóinstalláció, 2005–2006			
Fahrtwind, Fatum, Farbe im Einklang	79		
<i>A háromlábú szék nem billeg...</i>			
videó, 7' 30", 2007			
BASIC projekt	85		
Gyenis Tibor, Koronczy Endre Budapest Galéria Kiállítóháza, 2004. 09. 08–10. 10.			
Koronczy Endre és az Ellenség	93		
<i>védekezés a belülről jövő támadások ellen</i>			
videóinstalláció (3 db TV, projektor, tükör), 47 perc, 2006			
Munka/Work	115		
videoperformance, 56 perc loop, 2000–2007			
<i>Változó paraméterek 4.,</i> Műcsarnok, <i>Az állandósult utolsó pillanat,</i> Az AICA Magyar Tagozata, a Műcsarnok és az iKon konferenciája			

Tükör

www.koronczi.hu/mirror

Vannak gondolatok, melyek születését az összehangoltan átélt csend, a másik jelenlétében lelt öröm segíti elő leginkább. A társal való találkozások alkalmával az egymásra hangolódás és a szavak nélküli közös gondolkodás technikáit alkalmazzuk. Az értés bizalmi környezetbe ágyazódása által jön létre a meta-értés, és az így kialakuló meditatív közegben a cselekvés nélküli cselekvés jelenti a munkát. A munka ebben az értelemben nem fizikai és nem szellemi, hanem sokkal inkább érzelmi munkát jelent. Az együtt-lét nem szavakat vagy mondatokat, hanem műtárgyak kiindulópontjait képező alapmotívumokat hoz létre.

Tükör **...akik talán értik, hogy mit mondok...**

dokumentációs videóinstalláció, négy különböző műfajú műtárgy (fotó-videó-diptichon, installáció, hanginstalláció, fotó-projekt), négy portré, 2007–2009

Budapest Kiállítóterem, 2009. január 15–február 15.

Philia

„A barátságnak három kizáró oka van: a hiúság,
a gőg és az irónia.”

HAMVAS BÉLA

Koroncz Endre a Budapest Galériában rendezendő *Tükör* című kiállításával a barátság-képek hosszú sorát fűzi tovább; az emberi kapcsolatok spirituális potenciálját kutatja. A tükör-metafora segítségével e kapcsolatok szellemi természetéről szóló hagyományokat értelmezi

újra. A nyugati hagyományban az ilyesfajta viszonyok közege és formálója a közös gondolkodás, beszélgetés, cselekvés. Koroncz – művében – ezt a felfogást provokálja: vajon a csend – a körbeölelő, a tétlenség, melyről úgy véljük, ideális a magányos elmélyedés, gondolkodás számára, mennyire alkalmas olyan kapcsolatok kialakítására, amelyeknek épp kialakításuk folyamatában (és eredményeképpen) születnek gondolatok? Koroncz Endre projektjében négy olyan ember van jelen, aki fontos szerepet játszott és játszik az ő (művészi) identitásának, egyéniségének formálódásában.

A Koroncz által teremtett – és videón bemutatott – szituációk egyaránt szolgáltak a kapcsolatok gyakorlóterepeül, az eltérő egyéniségének megfelelően különböző felfogások provokációinak (és emberi viszonyokat vizsgáló terepek gyanánt) valamint alkotói inspiráció feltételének. A négy férfi négy aspektusát jeleníti meg egy nehezen megnevezhető kapcsolatnak, melyek mindegyikében van valami az apa-fiú, mester-tanítvány és fivéri kapcsolat jellemzőiből. Az időtöltés jelenetei alapján szimmetrikus barátságoknak is vélhető kapcsolatok azonban aszimmetrikusak, és így, az aszimmetriában rejlő feszültség hozza létre és tartja mozgásban a szellemi, a képzőművészeti alkotáshoz is szükséges energiákat.

Az installációk, fotók, video-művek egyszerre idéznek valamiféle, a szellemi társnak szóló hommage-t, ajánlást és róluk alkotott portrészzerűséget, ugyanakkor mégis ellenállnak az ilyesfajta besorolásnak. Az archetipikusan két ember kapcsolataként elgondolt – és Koroncz által is alapvetően két ember kapcsolataként bemutatott – viszonyt kitégítve, a kiállítás felveti egyfajta – végtelemtett – láncolat lehetőségét.

Andrási Gábor

Monoszló, 2008. július

Bán András

Csorba-tó, 2008. március

Birkás Ákos

Szentbékaklla, 2007. augusztus

Tillmann J. A.

Szigetcsúcs (Szentendrei sziget), 2007. szeptember

Andrási Gábor, Monoszló, 2008. július, vetített videó, 85' loop

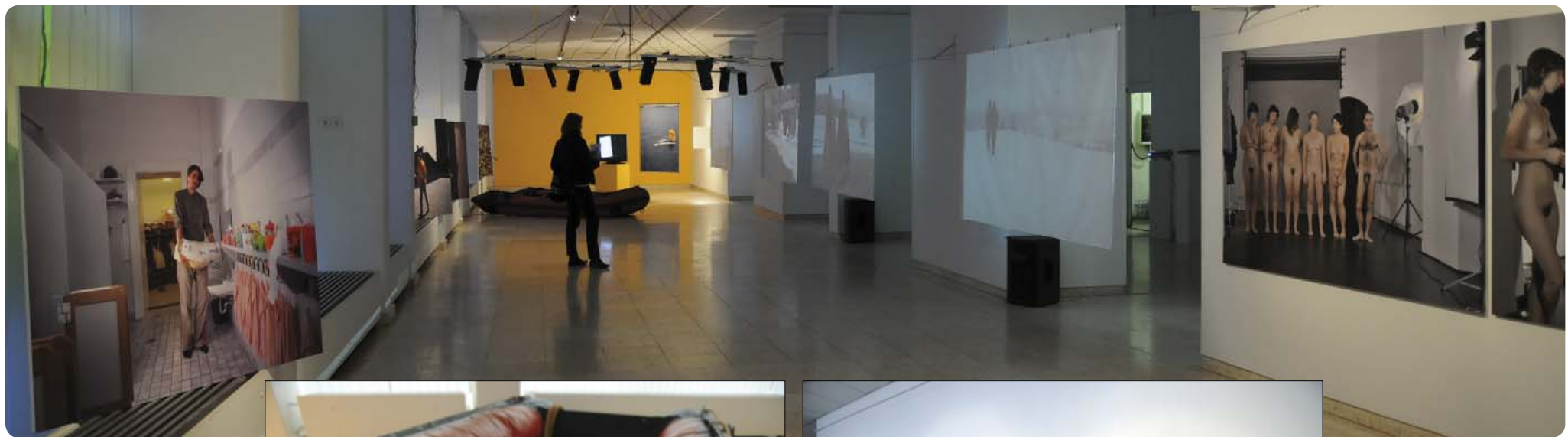
Bán András, Csorba-tó, 2008. március, vetített videó, 85' loop

Birkás Ákos, Szentbékállá, 2007. augusztus, vetített videó, 85' loop

Tillmann J. A., Szigetcsúcs, 2007. szeptember, vetített videó, 85' loop

Felfújható gumicsónak, mely egy „sérülésen” keresztül (MERCY = *áldás/irgalom/kegyelem*) folyamatosan veszíti a levegőt.

preparált gumicsónak, 275x150 cm

Andrási Gábor

Bán András

Három fotó

hat ismeretlen fiatalról, akik a kamera – és egymás – előtt történő meztelenné válás kihívásával ismerkednek. A képen látható szereplők és a fotós a fényképezéskor találtak életükben először, és mindannyian ez alkalommal próbálkoztak először ruhátlan képek készítésével.

Fotó-videó-diptichon, melyben a **videó** egy – a tenger felszínén úszkáló – papírlap átalakulását és a rajta lévő szöveg (majdnem) láthatóvá válását mutatja be, a **fotó** pedig az örök mozgásban lévő vízfelület egy pillanatát, amikor a felszínén úszó papírlapok éppen egy kijelentés formájába rendeződnek.

digitális videó, plazma TV
DVD, 19' 58" loop
lambda print, dura, 160x122 cm

Birkás Ákos

Tillmann J. A.

Hat csatornás hanginstalláció,

melyben különböző háttérzajok mellett egy jól ismert mondat parafrázisának elemei bukkannak fel random módon.

digitális hang, sztereo hangszórók, alumínium szerkezet, 225x400 cm

Vajon melyik az a szó, melyet a legnehezebb kimondani, és melynek kimondását ugyanakkor a legfontosabbnak érezzük?

Kétszer öt videó-interjú, melyekben Koronczi Endre azzal a kéréssel fordul beszélgetőpartnereihez, hogy a kamera előtt valljanak neki szerelmet.

De vajon teljesíthető-e ez a kérés? Vajon milyen feltételeknek kell teljesülniük, vajon milyen típusú motivációra van szükség? Vajon hogyan befolyásolják a meglévő viszonyok a kérés teljesíthetőségét, és ha sikerül a vallomás, akkor vajon hogyan hat vissza a kapcsolatokra?

Vannak olyanok, akik egész életükön keresztül teljesen képtelenek kimondani ezt a szót. Leírni talán igen, illetve körülírni is egészen egyszerűnek tűnhet, de kimondani mintha lehetetlen lenne számukra. És vannak olyanok is, akik pont ellenkezőleg, indokolatlanul sokszor használják, talán pont a rengetegségében próbálva feloldani a szó elviselhetetlen súlyosságát.

„Tudod, mindenkinek igen nagy szüksége van a szeretetre. A szeretet teljes nélkülözésével élni sem lehet. Viszont a szeretetnek nagyon sokféle formája és mértéke van. És mindannyiunk különbözik abban is, hogy mennyi és milyen intenzitású szeretetre van szüksége. Én, lehet hogy azok közé tartozom, akinek még az átlagnál is egy kicsit több szeretetre van szüksége. Szóval arra szeretnék megkérni, hogy a mű létrehozásának érdekében, a kamera kedvéért tegyünk kísérletet egy szerelmi vallomásra. Szeretném, ha kimondanád azt a szinte kimondhatatlannak tűnő szót, hogy „szeretlek”, és szeretném, ha egy-két mondattal ki is bővítenéd a hitelesség érdekében.

Nem színjáték ez, és nem is az a célja, hogy kényelmetlen helyzetbe hozzalak. Tudom, hogy nem egyszerű, és ha jól sejttem, akkor most a pokolba kívánsz. De mégis kérlek, hogy próbáljuk meg. A kamera már működik.”

Kikényszerített vallomás

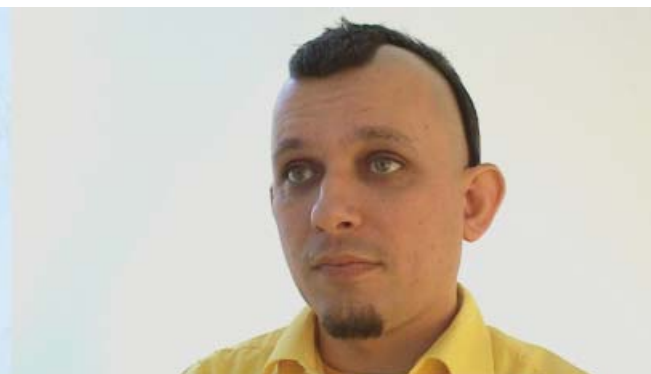
4 csatornás videóinstalláció, 2x5 videóinterjú, 2007–2008

Godot Galéria, Budapest, 2008. április 15–május 10.

Tandem – Kortárs művészek kapcsolatban, Miskolci Galéria, 2009. február 20–március 20.

Kikényszerített vallomás

4 csatornás videóinstalláció, 2x5 videóinterjú, 2007–2008

Koroncz Endre: *Kikényszerített vallomás*, Godot Galéria, Budapest, 2008. április 15–május 10.

Tandem – Kortárs művészek kapcsolatban, Miskolci Galéria, 2009. február 20–március 20.
kurátorok: Csatlós Judit és Somogyi Zsófia

A KÉPEN LÁTHATÓ FÉRFI SZERET TÉGED

videolop és két lightbox, 2008

RadarArt LIGHTBOX (köztéri NON-STOP kiállítás, Budapest, Ráday utca), 2008. május

A KÉPEN LÁTHATÓ FÉRFI SZERET TÉGED

videoloop és két lightbox (köztéri NON-STOP kiállítás, Budapest, Ráday utca), 2008. május

www.koronczi.hu/themanlovesyou

Öleld meg! Bátran!

Öleléssel valami szeretethez hasonlót tudsz küldeni! Nem messze, a város egy másik pontján valaki ugyanezzel próbálkozik. Ő is küldeni próbál. Talán pont Neked. Figyeld a szemeit. Ha világitanak, akkor valaki éppen próbálkozik. Ha Ő próbálkozik próbálkozz Te is! Öleld meg! Öleljetek egyszerre! Öleljétek meg egymást! Akár ismeretlenül is. Ha egyszerre öleltek, ha egyszerre jeleztek, valami történhet. Ha érzed a lehelletét, ha érzed a melegét, ha látod benne a fényt, akkor sikerült. Most még nem tudjuk pontosan mi, de ha egymásra talál két ölelés történhet valami.

Mondd hogy szeretsz, öleljük meg egymást... ***Public Art projekt***

2 db birkaszőrrel borított működőképes objektum egymástól kb. 300 m távolságra, 2008
Miskolc, Szinva terasz, 2008. szeptember 17–30.

Mondd hogy szeretsz, öleljük meg egymást...

Miskolc, Szinva terasz, 2008. szeptember 17–30.

A műt két egységből áll, melyek térben távol helyezkednek el egymástól, és a legfontosabb jellemzőjük, hogy – a legegyszerűbb formában ugyan, de – kommunikálni képesek egymással. Ezzel a kommunikációs lehetőséggel igyekeznek az érdeklődőket (**public**) aktivitásra bírni. A tárgyakat meg lehet- és meg kell érinteni ahhoz, hogy működésbe lépjenek. A kommunikáció érdekében az objektumokat meg kell ölelni. Az átölelt és a karok által egy kicsit megszorított tárgyak működésbe lépnek és jeleket adnak le a másik objektumnak, melyre a másik tárgy aktívan reagál. Az egymástól nem látható helyen lévő objektumok egy időben való aktivizálásához minimum két ember egyidejű cselekvésére van szükség. Ez hozza létre az eredményt (**art**).

A mű mellett megjelenő szöveg értelmében az objektumok aktivizálásával az érdeklődők „valami szeretethez hasonló” tudnak küldeni egymásnak. Viszont az egyik oldalról kezdeményezett **ölelés** nem elég a sikerhez, az eredményesség lényege, hogy **mindkét oldalról, egy időben és a másik fél által érzékelhető módon** történjen meg a közlés. Az objektumok aktivizálására a mellettük elhelyezett szövegek sarkallják a járókelőket

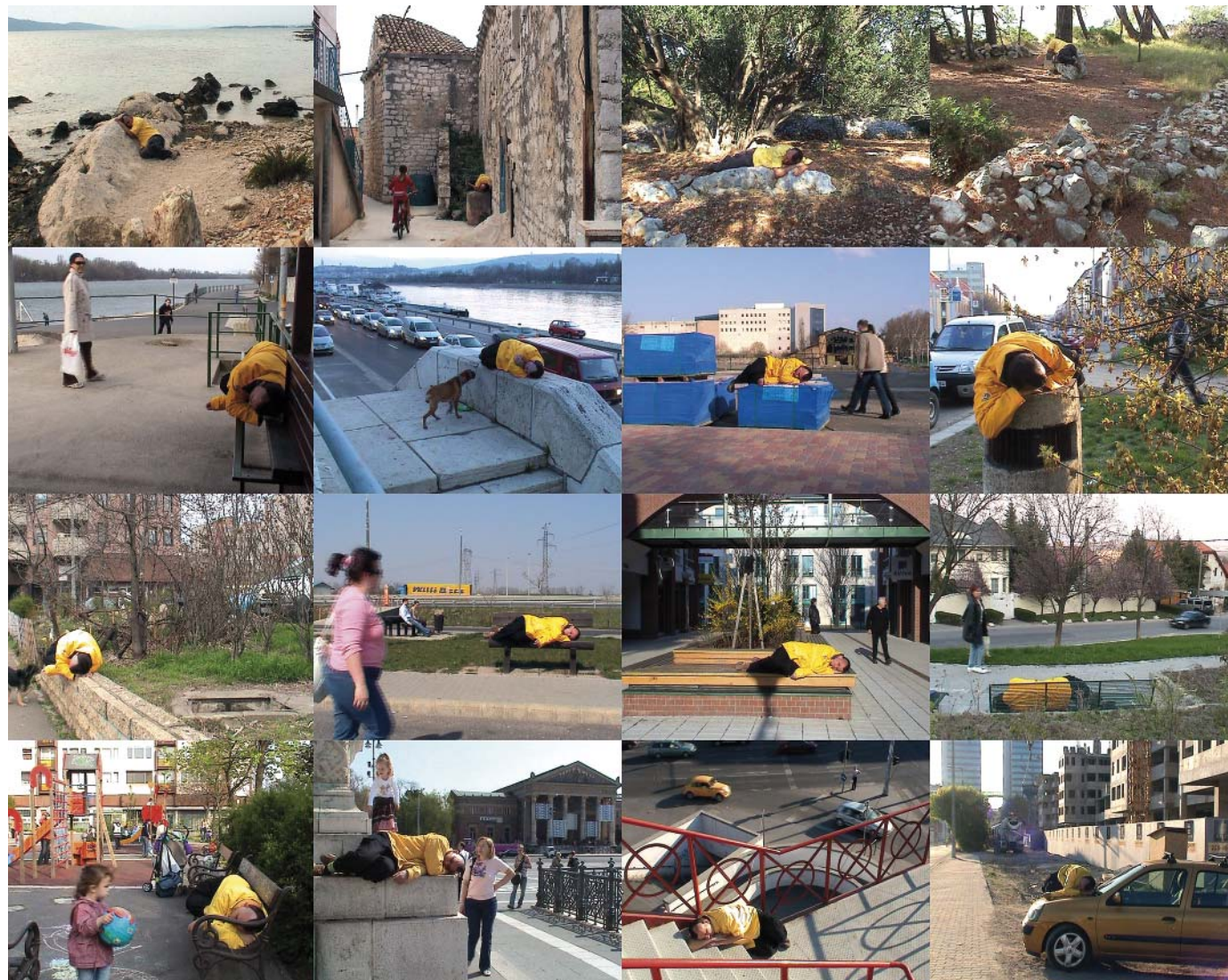
(**public**), valamint az, hogy az objektumok egyértelmű jelét adják, ha a másik oldalon valaki éppen próbálkozik, és impulzusok küldésével a – csak közösen elérhető – eredmény (**art**) létrehozására ösztönöznek. Ha mindkét objektumot egyszerre ölelik meg, akkor az objektumok a sikeres akció egyértelmű jeleit mutatják.

A sikeres aktivizálás tehát létrejöhet két ember **előre megbeszélte együttműködése** által is, de létrejöhet **véletlenül** is két olyan kíváncsi próbálkozó között, akik nem ismerik egymást, és nem tudtak előre a másik fél szándékairól. Az ismerősök összehangolt cselekvése során létrejövő aktivizálódás esetében az **együttműködés**, a közösen egy cél érdekében mozgósított energiák hozzák létre a művet, és eredményezik az élményt. A véletlenül egymással kapcsolatba kerülő felek esetében pedig az ismeretlenség, és a másik félről alkotott kép teszi izgalmassá a műveletet. Ebben az esetben **a partner absztrakttá válik, és vágyaink megformálódásává, képzeletünk szülöttjévé lesz.**

A lényeg nem az interaktivitásban, és nem a (viszonylag egyszerű) kommunikáció létrejöttében van, hanem abban, hogy **mit(!)** kommunikálunk. A figyelem arra irányul, hogy ez **a kommunikáció milyen értelmezést és érzelmi töltetet kap** azáltal, hogy tudjuk-e kivel vagyunk kapcsolatban, és hogy egy előre megtervezett és összehangolt akcióról van-e szó, vagy egy véletlenszerű próbálkozásról. Ha a másik oldalon lévő személy ismeretlen, akkor az ismeretlenségből következően a konkrét kommunikáció helyébe sokkal inkább vágyaink vetítődnek. Ebből a szempontból az objektumok mellett megjelenő **szövegeknek igen nagy szerepük van**, mert ezek értelmezik az egyébként egyszerű játékot. A szövegek a helyzet és a lehetőségek leírásával tulajdonképpen már az objektumok aktivizálása előtt is gondolatokat ébreszthetnek az érdeklődőkben.

A produktumot tehát a két egy időben cselekvő személy hozza létre, így **műtárgynak nem az objektumokat kell tekinteni, hanem az objektumok összehangolt működtetése által képződő eredményt, melyet a tárgyak mellett megjelenő szövegek ruháznak fel tartalommal.**

ExtrémAlvás

16 kísérlet az akarástól való megszabadulásra

videóinstalláció (4 csatornás videoloop), 16 x 8–10 perc, 2006–2007

Képzletbeli Éden • Fotó Rio 2007 – „International Encounter of Photography of Rio de Janeiro”

stand by, Pelikán Galéria, Székesfehérvár, 2008. június 13–július 11.

ExtrémAlvás

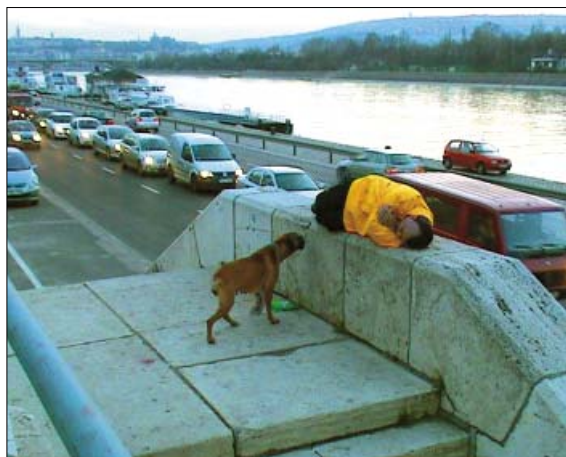
16 kísérlet az akarástól való megszabadulásra

Egy kérdés megválaszolása érdekében próbáljuk figyelmünk saját figyelmünkre irányítani. Helyezzük figyelmünk középpontjába a figyelem folyamatát.

Próbáljunk meg aludni! Próbáljunk meg a felvétel kedvéért a kamera előtt elaludni. Amennyire egyszerűnek tűnik ez a feladat, olyan nagy nehézségekbe ütközik a megvalósítása. Az alvás azok közé az emberi tevékenységek közé tartozik, melyet a legnehezebb akarattal véghezvinni. Nem lehet akarattal aludni. Az elalváshoz sokkal inkább nem-akarásra van szükség. Az akarat és az elhatározás ebben az esetben inkább gátolja a cél megvalósulását, mint segítené. Az akarat és elszántság helyett kiegyensúlyozottságra, belső nyugalomra és harmóniára van szükség. Vajon megteremthető-e nyilvános helyen ez az állapot? Vajon el lehet-e aludni a kamera előtt a felvétel kedvéért?

Alvás közben tökéletesen kiszolgáltatott állapotban vagyunk. A nyugalom és akaratnélküliség megteremtése egy maximális bizalmi állapotot feltételez. Az álomba merüléshez a kiszolgáltatottság teljes elfogadása, és a környezettel való teljes azonosulásra van szükség. Vajon megvalósítható-e az akaratnélküliség és a környezettel szembeni feltétel nélküli bizalom állapota?

16 különböző helyszínen látunk erre kísérletet. Vajon alszik-e tényleg a figura a jelenetekben? Az ébredés utáni pillanatok árulkodóak, de nem lehetünk benne biztosak. A kérdés tehát továbbra is nyitott: Lehet-e bárhol, bármikor szándékosan aludni? **Lehet-e akarattal nem-akarni?**

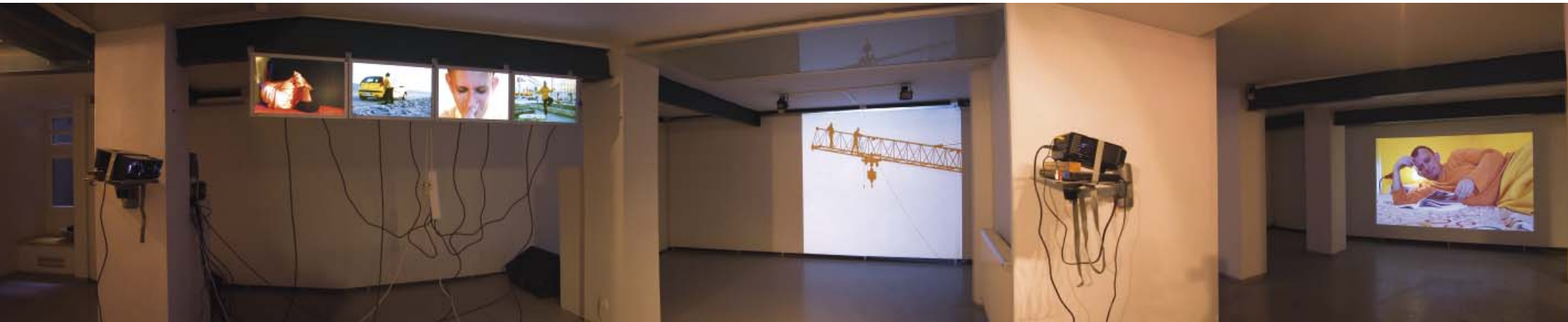

Stand by, Pelikán Galéria, Székesfehérvár, 2008.

Utca 2008, Gödör Klub, Budapest, 2008. november

A múlt hétvégén a lemetszett faágakat kellett összegyűjtenem a keretben. Szedegettem a kis ágdarabokat és dobáltam őket a hátam mögé. Aztán amikor már majdnem végeztem, hátranéztem és akkor tűnt fel, hogy az ágacskák, anélkül hogy láttam volna őket, egy szabályos spirál alakzattá rendeződtek.

katt

Bírom még! • Nem bírom tovább!

6 csatornás videóinstalláció (4 monitor, 2 projektor), szövegek, tárgyak, 2008

Magyar Műhely Galéria, 2008. március 19–április 11.

Folyamatok II – Valós kép, VideoSpace, Budapest, 2009. március 20–május 22.

***A világegyetem végtelen. Sőt még tágul is.
Az ember terhelhetősége ugyanilyen végtelen.
Sőt, mintha a terhelhetőség végtelensége is növekedne.***

A média kiszámítható rendszerességgel számol be egy-egy újabb világ-rekordról. Egy-egy olyan rekordról, melyben valaki egy tegnap felállított rekordot döntött meg, de már a rekord pillanatában tudhatjuk, hogy az öröm nem lesz hosszú életű, (rekord)döntés (rekord)döntést követ. Miközben a kőolaj-kitermelés napi adagjának mai emeléséről szóló határozattal egyidőben elkészülnek a világ legmagasabb épületénél még tíz emelettel magasabb toronyház tervei egy SMS-em érkezik. Egy barátom ír, hogy fel kellene hozni azt a régi kanapét a pincéből, amelyiket a lomtanításig vittük le. Nem mondhatok nemet, segítenem kell, egyedül biztosan nem boldogul. Szívesen megyek, mert szeretjük egymást, és ő is rengeteget segített már nekem, de valahogy ez most nem jött jókor. Ma egy kicsit egyedül akartam lenni. Ma el akartam menni egy kicsit sétálni, ma akartam elmenni felfedezni az új uszodát, egy kicsit gyakorolni is akartam, meg a fodrászt is régóta tervezem. Ma akartam végre sorba rakni a könyveket, és a fregoli felszerelését is hónapok óta csak halogatom. Ha nem lenne az a rohadt kanapé, akkor lehet, hogy ma megváltottam volna a világot. De legalábbis saját magamat. Viszont a kanapét fel kell hozni. Nem mondhatok nemet, pedig a füzetem is tele van a régóta halasztgatott feladatokkal. De ennek a kanapécipelésnek még bele kell férni. Útálom az egészet, de kibírom. Még egy kanapé, de lehetne akár fagyasztóláda is, vagy lehetne akár még egy köbméter értelmetlen anyag is. Vagy lehetne akár még ötven oldal a feladatoskönyvből, vagy még egy pár kiló a zsák tetejére. Ha ötven kilót fel tudtam emelni a múltkor, akkor ötvenésfelet is fel fogok tudni emelni, legfeljebb egy kicsit jobban összeszorítom a fogamat. Nincs határ, úgyszincs mérhető határ.

Vajon tényleg nincs határ? Vajon tényleg végtelen a terhelhetőség? Vajon eljön az a pont, amikor valamiből mégis elég lesz? Van olyan nehéz szatyor, melynek a füle egy újabb doboz gyufától már leszakad? Van olyan magas kártyavár, melyre ne lehetne még egy újabb lapot rátenni? Van olyan hosszú ébrenlét, mely után egy percet sem lehetne már talpon maradni? Létezik az a pont, mely után már nem ugyanazok a szabályok működnek mint előtte?

Vajon tényleg nincs határ? Vajon tényleg végtelen a terhelhetőség? Vajon eljön az a pont, amikor valamiből mégis elég lesz? Van olyan nehéz szatyor, melynek a füle egy újabb doboz gyufától már leszakad? Van olyan magas kártyavár, melyre ne lehetne még egy újabb lapot rátenni? Van olyan hosszú ébrenlét, mely után egy percet sem lehetne már talpon maradni? Létezik az a pont, mely után már nem ugyanazok a szabályok működnek mint előtte?

Bírom még!

Nem bírom tovább!

Koronczi Endre: *katt*, 2008, 6 csatornás videóinstalláció, szövegek, tárgyak
Magyar Műhely Galéria, 2008. március 19–április 11.

K+F

Videó, szerb nyelven hangzó szövegel + felirat, DVD, 2005–2008

fordítás: Biljana Jovanovic, hang: Szabó Benke Róbert, szereplők: Gyenis Tibor, Illés Barna forográfusok, Gyenis Mihály, Illés Barnabás, Koronczy Johanna gyerekek

K+F / *Work in Progress*, Lumen Galéria, Budapest (Puklus Péterrel), 2008. április 8–május 4.

A videó hangzó szövege

Videó-levél egy távoli ismerősömnek, aki már hallott róla, hogy művészettel foglalkozom.

Primosten, 2005. szeptember

A felvételek Horvátországban készültek, egy hajdan szerb tulajdonban lévő, majd a háború alatt elhagyott és mára kifosztott luxus-szállodában.

Egyik szemem sír, a másik nevet. Anélkül vettem kezembe a kamerát, hogy tudtam volna mi is történik. Anélkül kezdtem el gondolkodni, hogy tudnám, mire gondolok. Lehet, hogy a tehetetlenségem álcázásáról van szó.

Megérkezem, de még nem csukom be magam mögött az ajtót. Nem tudtam, hogy ide akarok-e jönni, fogalmam sem volt, hogy mit akarok, de már csak itt vettem észre magam. Persze körülnézek. Ha már itt vagyok. Oda akarok szaladni az ablakhoz, hogy megnézzem a kilátást, hogy megnézzem mi van odakint, hogy mit fogok innen látni. De a huzat becsukja mögöttem az ajtót. Megijedek, hogy örökre itt ragadtam. Miért van huzat mindenhol? Én akartam becsukni. Persze tudom, el kell dönteni, maradok-e vagy sem, de mégis egyre kényelmetlenebbül érzem magam. Önkéntelenül is azon kezdek tűnődni, hogy vajon én akartam-e ide jönni. Mindegy, ha már itt vagyok, lássuk mit tehetünk. Az ablak koszos, alig lehet kilátni rajta. Vagy csak be van párasodva a leheletemtől. Mert nem tudom visszatartani a lélegzeteimet, és ha túl közel hajlok az ablakhoz, akkor a leheletem elhomályosít mindent. Próbálok letisztítani az ablakot, de koszos a kezem. Koszosabb, mint az ablak. De egyáltalán nem is biztos, hogy kifele kellene néznie. Pedig ha jól látom, ott van kint a tenger. Szeretem nézni, bár mindig elvonja a figyelmemet. Mindig azt hittem, hogy a tengert kell nézni, és akkor majd...

Gondolatok kezdenek csapongani a fejemben a csinálásról és az akarásról. Vagy inkább a tehetetlenségről? Lehet, hogy felerősítik az érzéseimet a háttérben látható képek. Persze háború, rombolás. És leghátul meg ott a tenger, a múltat megelőző múlt. Hagyjuk a metaforákat, hiszen piszkos a kezem. Eszembe jut egy történet, melyben egy művész az álmát meséli el önmarcangolóan és vallomásszerűen. Kiirtotta a családját művészetének kiteljesítése érdekében.

Húúazannyyát. Az iszonyat és az izgatottság érzése azóta is itt tombol bennem. Felkavarodik a gyomrom, ha rá gondolok. Én ilyet nem merek álmodni. Ilyet nem szabad álmodni!!! Kötelességünk szeretni! Kötelességünk szeretni, vagy csak egyszerűen szükségünk van rá? És akkor mi van a gyűlölettel és a félelemmel? Nem tudom, hogy ezek-e a megfelelő szavak. A szeretet felelősséget szül, a felelősség meg fájdalmat. A szeretet hatalom, a nem-szeretet szabadság. Persze a szeretet szó minden nap mást jelent.

A barátaimat látom. Amint próbálkoznak. Elszántak! Erősek és szépek, irigylésre méltóak. Művészetet csinálnak, mert művészek. És mert a művész a tengerparton is művész, és háborúban is művész, és amikor szeretni kell, akkor is művész. Az akarás művészet lehet ez, melyhez érzéki háttérrel biztosít a véletlenül talált helyszín. Tenni, tenni, tenni.

A sok csapongás helyett inkább nekem is tennem kellene valamit. De hiszen itt forog a kamera a kezemben. Itt vagyok bent. A gondolataim meg kint ragadtak. Azt hiszem... Legalábbis a tenger... De tegyük, amit tennünk kell. De hiszen pont ez a baj. Illetve mi is? Talán éppen ennek a kitalálásáról van szó. A huzat. Az ajtót már bevágta, nincs más választásom, meg kell győződnöm magamat arról, hogy itt jó. Hát persze, hogy jó itt. Szeretet vesz körül, szeretet, szeretet... furcsa... Felvettem a kamerával a szeretetet. Máris felvettem? Felvettem. Megpróbáljam most visszaneézni, vagy majd csak otthon? Most inkább veszem tovább, nehogy lemaradjak valamiről. Hátha tényleg fel tudom venni a szeretetet? Hülyeség, a szeretetet nem rögzíti a CCD.

Vajon hogy találjuk meg a ránk osztott szerepeket? És ezek vajon mennyiben a tudatos keresésünk eredményei. A történet segít álcát építeni saját maga köré. Egyrészt, hogy segítse a körberajzolást, másrészt, hogy el is rejtse egy kicsit a figyelmen szem elől.

Folyamatosan érzem annak a gondolatnak a felszabadító hatását, hogy nem akarok semmit. Nem akarom, hogy semmi különös történjen; jó így. Valahogy jó így, és nincs bennem kétségbeesett várakozás.

K+F / work in progress

Videó, 2005–2008., szerb nyelven hangzó szöveggel + felirat, DVD

Tervek és elszánások nélkül, de nyugodt lelkiismerettel. Nyugodt lelkiismerettel. Mert azzal a gondolattal kényeztettem el magam, hogy Istennek tetsző dolgot cselekszem. Valami olyasmit, amit nagyon egyszerű elmondani. Lehet róla mesélni, lehet róla fényképeket készíteni. Könnyen és lendületesen mozog a kamera a kezemben. És mozog is a kamera, forog is a kazetta. Ugrádoznak a gyerekek, van mit felvenni. A gyerekeket büntetlenül fel lehet venni. Élvezik. Jó ürügyet szolgáltatnak a pótcselekvésre. Mert mindig színesek és érdekesek. De egyszerűen csak úgy érzem, hogy innentől komolyabban kell vennem, amit teszek. Miért? Mert elkezd valamiről szólni a történet? Akaratlanul? Vagy csak erőltetem? Szóval készül valami. Miközben a gyerekek is teszik a dolgukat. Meg közben mi is tesszük a dolgunkat. Mindenki teszi a dolgát. Mindenki azt, amiért itt van.

Kinézve a rám osztott szerepből azt kell észrevennem, hogy másról szól a történet. Ez egy felismerés? Biztosabban fogom a kamerát, mert azt gondolom, hogy innentől ez már valami más, innentől már más a tétje a dolognak. Most már nem csak a gyerekek rosszkedését rögzítjük.

Cselekszünk, cselekszünk, tesszük a dolgunkat. Mindenki azt, amit a dolgának érez. Meg amire képesnek érzi magát. Aztán mindeközben szerepekben találjuk magunkat, melyeket már csak akkor veszünk észre, amikor elkezdtük játszani őket. Elindul a folyamat, melyben csak egyetlen lehetőség van: haladni vele. A ránk osztott szerepek között...

És ha szerepekben látjuk magunkat, akkor már könnyű észrevenni, hogy mások is hasonló szerepeket játszanak. És feltételezhető az is, hogy nagyjából ugyanannyira érezhetik sajátjuknak. És ebben az állapotban a mozdulás iránt érzett vágy sokkal fontosabb, mint a mozdulat iránya. Valami megmozdított. Érzem a bénító hatásnál nagyobb erőt, mely megmozdít. A hatás, mely megmozdítja fagyottságot. Vajon mi lehet ez az erő, amely képes megmozdítani akaratom ellenére? Hogyan mozdíthat meg egy berozsdásodott gépezetet magának a rozsdának a jelenléte?

És közben a szeretet felelősséget szül, a felelősség meg fájdalmat. Fájdalmat. A huzat meg becsapta az ajtót.

NEM ÉN VOLTAM / IT WASN'T ME
Kísérlet a saját műveimre vonatkozó felelősségem elhárítására

2007–2008, c-print, tárgy, 180x100 cm

Koncept koncepció, szemelvények, Vasarely Múzeum, Budapest, 2008. február 27–május 4.

PopSzinergia

Az együttlétben felerősödő szubjektum

kétsatornás videóinstalláció, 20 epizód, összesen 58' 16" loop, 2007–2008

Múcsarnok, MenüPont, 2008. február 5–március 2.

PopSzinergia Az együttlétben felerősödő szubjektum

kétcsatornás videóinstalláció, 2007–2008

Műcsarnok, MenüPont, 2008. február 5–március 2.

Egy közösen tevékenykedő csoport együttműködésének kataritikus pillanataiban, egy-egy kiválasztott pillanatban 4x1 akár 4,001 is lehet! Ezekben a szemvillanásnyi időszakokban formálódik meg a kollektivitásban felerősödő szubjektum. Az együttlét egy-egy intenzív pillanatában az alkotóelemek összeadódnak, átértelmeződik a szubjektum, az egyén ereje a közös cselekvés által katalizálódik. Vajon láthatóvá válik-e a „hibás” algoritmusban keletkező egy ezred többlet, vajon láthatóvá válik-e az esszenciális tudatmódosult állapot?

Képzeljük el, amikor egy összeszokott társaság tagjai egyszerre ébrednek az extatikus együttlét mámorából. Egymásra néznek, és átérzik a levegő remegését, átérzik az ihletett pillanat varázsát. Sodorja őket az együttlét ereje. Kimerülten bámulnak egymásra, és tudatában vannak a helyzet jelentőségének. Egy szót sem

szólnak. Csak állnak és néznek. Mindannyiuk számára nyilvánvaló a pillanat fontossága, de nincs mit kezdeni vele. Csak van. Csak egy szemvillanás, egy lélegzetvételnyi idő, legfeljebb percekre nyújtható. Egy kivételes jelenség.

A látvány rögzítése két összeépített kamerával történik, melyek működése a „térbeli vágás” elvén alapul. Egymással szinkronban mozogva ugyanazt a témát rögzítik. A két kép egy látvánnyá áll össze, mely egyszerre közeli és távoli, egyszerre szubjektív és objektív. Egyazon időben kétféle viszonyba kerülhetünk a látvánnyal, miközben a nézőpontunk nem változik. Nem történetet rögzít a kamera, hanem azt, amikor az együttlét által megfoghatóvá válik a tér, azt a pillanatot, amikor megrajzolható a szereplők között lévő üresség körvonala.

Megállított tenger

videoloop, 10' 52", 2000–2005

Talált tenger / Windfall Sea, 2005, N@N Galéria, Budapest, kurátor: Tillmann J. A.

Táj és művészet / Landscape and Art, Nemzetközi Képzőművészeti Találkozó és Kiállítás, 2007, Károlyi-Kastély, Fehérvárcsurgó, www.landart.hu

stand by, Pelikán Galéria, Székesfehérvár, 2008. június 13–július 11.

Eljön az életünkben egy nap, egy pillanat, melyről nem tudjuk eldönteni, hogy vártunk-e rá, vagy egész életünkben ettől rettegtünk. De egy biztos, ezen a napon minden megváltozik körülöttünk. Kártyavárként omlik össze minden, amit addig a pillanatig építettünk. Csodálkozva ébredünk rá, hogy a környezetünkkel való viszonyunk milyen könnyen összezavarható. A jók rosszá, az addig biztosnak hitt pontok köddé válnak, viszont a segítséget pont az ismeretlen távolból véljük érkezni. A világ felfedezetlen pontjai válnak fontossá, mintha megtalálnánk születésünk valódi helyét. Az elvesztés és a megtalálás élménye

őrületté és újjászületéssé lesz. Aztán felismerjük, hogy emberi kapcsolataink hogyan befolyásolják az átalakulást, és a találkozások hogyan nyernek kiemelt fontosságot a történet szempontjából.

És ez az egész olyan nevetségesen egyszerű.

Koronczi Endre kiállítása egy ilyen találkozás ürügyén jön létre a rotterdami GIL & MOTI H O M E G A L L E R Y-ben. A galériát üzemeltető fiatal művészpáros magánéletét is feltárja a nyilvánosság előtt. Így teszik a személyes élethelyzeteket a művészet témájává.

Hypnosis

Koronczi Endre kiállítása a GIL & MOTI H O M E G A L L E R Y-ben

Witte de Withstraat 44A, 3012 BR Rotterdam NL

2004. 11. 21–2004. 12. 12.

Koroncz Endre: *Hypnosis*, 2004, fotó- és videóinstalláció, 400x275 cm

Self-Phantom-Portrait

emberek, akik valamilyen szempontból hasonlítanak rám

videoloop, 20 perc, hang: norvég, felirat: English, Slovak, Magyar, 2006

hang: Frode Nilsen, norvég fordítás: Iván, Andrea

Autopoesis, Slovenská Národná Galeria, Bratislava, 2006

Tolerance in Art, Danubiana Meulensteen Art Museum, Bratislava, 2009. március 14–április 26.

A videó hangzó szövege

Fantomkép sajátmagról

emberek, akik valamilyen szempontból hasonlítanak rám

Ellenállhatatlan vágyat szoktam érezni a metrón utazva, hogy összehasonlítsam magam a velem szemben ülőkkel. Sokáig azt hittem, hogy valamilyen furcsa egybeesés következtében mindig egy kicsit hasonlítanak rám azok az emberek. Vagy mégsem. Vagy talán pont az keltette fel az érdeklődésemet, ahogy a hasonlatosságok különböztek. Vagy csak a túlzott figyelem kerített hatalmába és képzelődtem?

Úgy érzem, hogy soha nem voltam még ennyire kíváncsi. Pedig már nagyon régen történt, több mint húsz éve annak, hogy először találkoztunk. Viszonylag tisztán emlékszem. A helyre is, az időjárásra is, a fényekre is, de elsősorban arra a profán egyszerűsége, ahogy az eset történt. És arra a felkészületlenségre, ahogy az eset ért. A ráismerésre, a felismerésre. Arra az érzésre, melyet a figyelmem és érdeklődésem összpontosítása kiváltott.

Jó régen történt, de sohasem felejtem el. Egy fiatalember felszállt a buszra és megállt előttem. Pont olyan volt, mint én. Micsoda? Pont olyan, mint én? Az nem lehet. De! Az arca? A mozgása? A ruhája? A gesztusai? – De hát nem is ismerem! Hát pont ez az. Nem ismerem, sohasem láttam, se előtte, sem utána, mégis azt mondom, hogy „én” voltam. Vagy legalábbis egy pont olyan, mint én. Lehet ez? Van ilyen? Van egy másik olyan, mint én? Tényleg olyan volt, mint én, vagy csak azt gondoltam? A fények? A hideg? A párás ablak? Ez mind hozzájárzott? Ha nem télt volna, hanem nyár? Ha nem a buszon lett volna, hanem. Akkor is?

Mióta elkezdtem gyűjteni a sajátmagaimat, nem nézek tükörbe. Illetve igen. Mert elkerülhetetlen, de nem úgy. Nem nézem magam, mert azt akarom, hogy ne a külsőségekről szóljon a keresés. Itt valami egészen másféle hasonlatosságról van szó, mint például a rokonok esetében. Mindenkinek van egy képe magáról, hogy milyen is lehet, hogy szép-e vagy csúnya, hogy boldognak néz-e ki vagy fáradtnak. Próbálok elképzelni, hogyan is nézhet ki az kívülről, ami itt bennem

Self-Phantom-Portrait emberek, akik valamilyen szempontból hasonlítanak rám

videolooop, 20 perc, 2006

van. Jut eszembe: Volt egy ismerősöm, aki első ránézésre meg tudta állapítani, hogy valaki boldog-e vagy sem. Sohasem tévedett – szerintem –, boszorkányos teljesítmény.

Vajon mennyiben hasonlítanak rám ezek az emberek, és mennyiben szeretnék inkább én rájuk hasonlítani? Vajon mennyire hasonlítanak a valódi énemre, vagy mennyire hasonlítanak egy vágyképre? Egy olyan képre, amilyen sokkal inkább csak szeretnék lenni?

Gyerekkoromban azt hittem, hogy a szép férfiaknak szép feleségük van. A csúnyáknak meg csak csúnya jut. És hogy ez így van rendjén. Ma már persze kicsit árnyaltabban látom ezt a kérdést.

Napfényes délelőtt, áttetsző boldogság. Forog a kazetta a kamerában. Lipcse, múzeumkávézó. Hihetetlen az azonosság. Nem hasonlít rám (külsőleg), de ahogy éppen a füzetkéjébe irogat. Hihetetlen. Elég régóta figyelem. Már vagy öt percet felvettem, nem is kellene annyi, de. Nem is akarok többet felvenni. Elég lesz. De egyre jobban nézem. Egyre jobban érdekel. És közben egy meglepő érzésre lettem figyelmes. Fontos megjegyezni. Valamilyen nagyon egyértelműen taszító, viszolygó érzés vett erőt rajtam. Jó lenne tudni, hogy mi ez. Az azonosságot figyelve, és azt egyre jobban átélve kezdtem figyelni erre a különös érzésre. Egyenlőre nem értem. Nem tudom. Félnem kellene tőle?

Nem tudom. Egyáltalán biztos, hogy magamat keresem? Nem Valami, vagy Valaki mást? Volt már olyan is, hogy nem kerestem, hanem találtam. Nem tudom, hogy mit, de valamit megtaláltam, vagy legalábbis azt hittem. Az illúzió teljes volt, én elhittem, tehát mondhatjuk, hogy számomra igaz volt. Vajon most is elég egy ekkora illúzió? Vagy most egy sokkal tudományosabb megoldásnak kell születnie? Esetleg a hitelesség rovására? Azért mert itt műalkotásnak kell születnie és nem csupán egy pszichológia tesztről van szó? De vajon mi a különbség a kettő között? Meg lehet ezt fogalmazni? Vajon hány olyan ember kerül be a válogatásba, akiről jól sikerült a felvétel és csak ezért nem tudtam neki ellenállni?

Ma, először, megpróbáltam nőket is felvenni. És mintha nem ment volna. Készítettem egy pár felvételt és máris elbizonytalanodtam. Ezt az érzést korábban nem éreztem. A férfival kapcsolatban már a felvételek készítésekor teljesen egyértelműen el tudtam dönteni, hogy jók lesznek-e vagy sem. Általában már messziről ki tudom választani azokat az embereket, akiket fel akarok venni. És amikor forog a kazetta, már van egy sejtésem, hogy fogom-e használni vagy sem. A nőknél úgy látszik ez nem megy. Sőt! Amikor elindítom a kamerát nem tudom hirtelen eldönteni, hogy érdekesnek találom-e (a mű szempontjából), vagy egyszerűen csak tetszik. Nem készültem fel rá, hogy ez így össze fogja zavarni a gondolataimat. Pedig nőket mindenképpen fel kell vennem. Na de akkor hogyan? Mindenelőtt meg kellene rajzolnom azt a női képet, melyet magamról ábrázolnék? De hiszen pont az ellenkezőjéről van szó. Pont arról, hogy a felvételek kapcsán kell valaminek kiderülnie, a válogatás közben kell rájönnöm valamire.

Ha mondjuk férfiként kicsi vagyok és barna, akkor biztos, hogy nőként is kicsi lennék és barna? Egyáltalán nem. És ez nyilván bonyolódik azáltal, hogy nem a külsőségekről beszélünk. Sokkal inkább egy tekintetről, egy mozdulatról, egy karakterről, melyek teljesen függetlenek attól, hogy valaki magas-e vagy alacsony. Egészen másféle azonosságokról van itt szó.

Vajon miféle rendszerben gondolkodik az ember a világról, melyben muszáj elhelyeznie sajátmagát? A hasonlatosságok által való megfogalmazódás. A viszonyok által meghatározni valamit, ami máshogy meghatározhatatlan. Percenként szembejönni sajátmagammal. Lehetséges ez? Vajon miért van ez az összehasonlítási és azonosulási kényszer?

Egy sok évvel ezelőtti feljegyzésem szerint saját történet híján mások történeteibe helyezkedve élem az életem. Vajon vonatkozhat-e ez a személyiségünkre is? Vannak-e köztünk olyanok, akik nem is a saját bőrükben élik az életüket? Saját megjelenés híján lehet, hogy valamiféle kollektív külsővel rendelkeznek?

epicene*

Koronczai Endre kiállítása a Lumen Galériában, fotóinstalláció

„Egy északon élő kis nép legendáiból ismerhetjük meg azt az elméletet, mely szerint mindannyiunk lelkében él egy kis OO. Csak alkalmanként mutatkozik meg, és nincs is mindenki tudatában a jelenlétének, bár konkrét bizonyítékaink is vannak a létezésére. Ez a kis OO általában az ellenkező neműek lelkének jellemzőit viseli, szokták OO-nak, vagy OO-nak is nevezni, attól függően, hogy milyen irányban befolyásolja a környezetünk rólunk alkotott képét. Sokszor azért mutatkozik meg egészen konkrét, kézzelfogható formában, hogy segítsen minket a tájékozódásban, sokszor pedig pont ellenkezőleg. OO létezésének tudata egyes esetekben szörnyű gátként jelentkezik, és lehetetlenné teszi, hogy hatása alatt helyesen cselekedjünk. Gyűlöljük és vágyunk rá egyszerre.

Többen próbálták már felvenni a harcot ellene, többen próbálnak együtt élni, megbarátkozni vele. Többen próbálták már lerajzolni, szavakba önteni, vagy valamilyen módon ábrázolni, de ez pontosan még senkinek sem sikerült.”

Epicene – epicénus (fn): Közös-nemű, kétnemű személy.

A görög szó eredetileg a férfi és női szerzetesrendek közös kolostorban élő tagjaira vonatkozott.

„Tudod mostanában sokszor úgy érzem, hogy van bennem valami, ami HOZZÁD hasonló. Vagy csak az egyedül-lét savas érzése miatt van így? De mintha ettől vált volna minden olyan nehezzé, és mintha fogalmam sem lenne róla, hogy milyennek kéne lennem. Az álmomra gondolok, melyről nyaralásunkkor beszéltem neked.”

„De itt vagyok, bízz bennem! Egyébként pedig a lemondás is lehet erényes. – Várjunk csak! Ugyanarról beszélünk?”

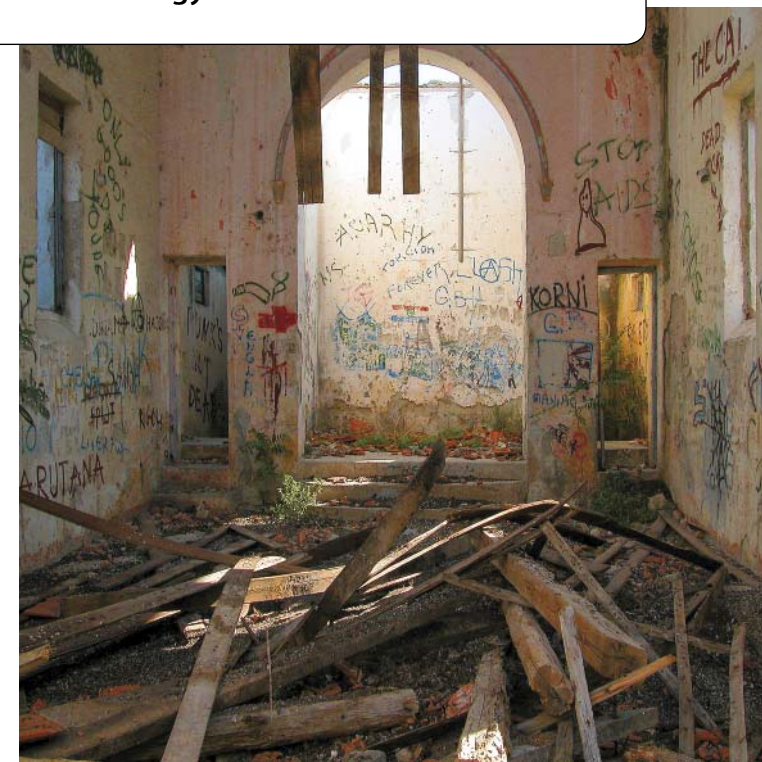
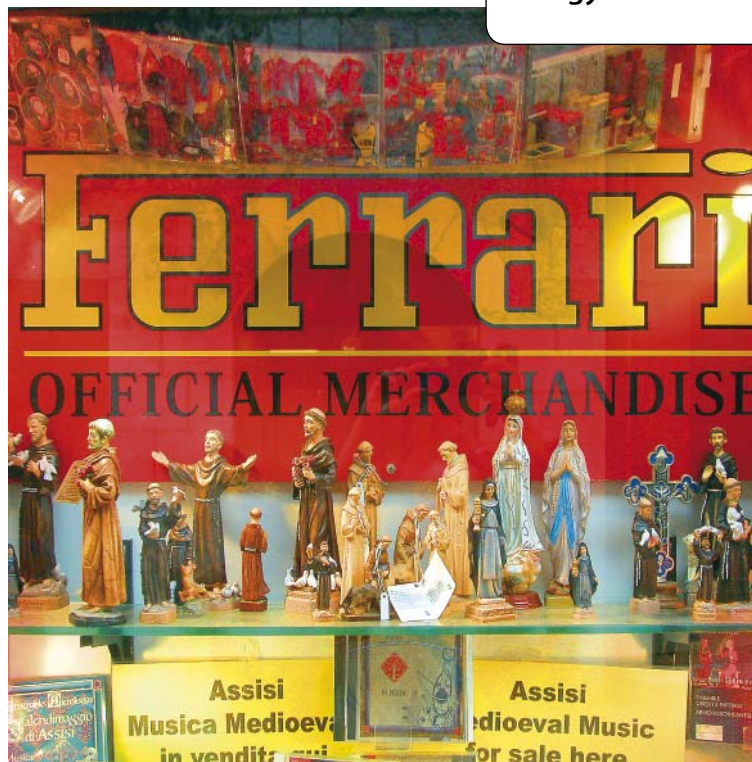

„A jelenlétem miatt kerültünk olyan közel egymáshoz. De mintha ugyanez tenne lehetetlenné mindent. Vagy csak kételkedővé váltunk, és a kételkedés az akadálya a tettek véghezvitelének? Lehet, hogy mentségekről van szó, nem valódi okokról?”

„Elszóltam volna magam? Hallgatlak téged, mert érzem, hogy hozzám szólsz, és te is tudod, hogy szükséged van rám.”

A távolság kozmikus méretekben nem túl nagy, de a személyes élmény szempontjából hatalmasnak tűnik. Az áhítat és a profán egyszerre kerít hatalmába a szent Ferenc és Giotto bűvöletében tett zarándoklat során. Assisiben járunk. Az „Official Merchandise” imádnivaló ikonográfiája megmosolyogtat, és különös idézőjelbe teszi az emelkedettséget. Ohh. Az Adria legkisebb lakott szigetének egyik elhagyott kis templomockkája a háború és gyűlölet nyomait viseli. A leszakadt tető gerendái közé „igazi” galambok költöztek, dürrögnek és teleszarnak mindent. Ezek valahogy másmilyennek tűnnek, mint a villany-motorral hajtott műanyag-szentlélek-galamb a szuvenirshopban.

Hogyan száll ki a lélek és a hit egy tér falai közül?

2scenes

Két helyszín, két videó, és az a „valami”, amely összeköti őket

két csatornás videóinstalláció, 2005–2006

Körút Fesztivál, a Budapesti Őszi Fesztivál és a Körút Fesztivál keretében, 2006

Bolt-ív kiállítás egy üresen álló boltban a körúton, a Bolt-ív kurátora: Eike

**Szél, szerencse, szín.
Szél, szerencse, szín összehangoltsága.
Az arányokon múlik minden!**

Fahrtwind, Fatum, Farbe im Einklang
A háromlábú szék nem billeg...

videó, 7' 30", hang: Eike, fordítás: NÁDORI Lídia, 2007

4. Budapesti Tánc és Performance Fesztivál, Gödör Klub, Budapest, 2007

Fahrtwind, Fatum, Farbe im Einklang

A háromlábú szék nem billeg...

A videó hangzó szövege

Szél, szerencse, szín.

Szél, szerencse, szín összehangoltsága.

Az arányokon múlik minden!

Akadályokkal találja szemben magát, melyek talán nem is leküzdhetetlenek, de szemből nézve oly nagynak tűnnek. Lehet, hogy csak a felismerhetetlensége teszi nagygyá. És mintha nem nagyon látszanának a lehetőségek. Pedig lehet, hogy csak valami egészen kicsi dolog kellene. Lehet, hogy csak egy apró segítségre van szükség, egy egészen kicsi dologra.

Vagy önállóan is sikerülhet? Vagy tényleg segítséget kell keresnie? De hova fordulhat segítségért? Hol keressen?

Segítségre szorul.

Gyengének érzi magát, és ilyenkor jobb híján elgondolkozik. Vajon meríthet-e valahonnan erőt, hogy megszerezze a megoldás kulcsát? És hogyan?

Hősöket hív segítségül. Csak gondolatban, de talán az is elég. Elképzeli őket, és ha hozzájuk viszonyítja saját magát, akkor el tud nyerni valamennyit az erejükből. De ez nem vezet messzire. A hősök csak kétdimenziósok a megoldáshoz viszont háromdimenziós segítségre van szükség.

Segítségre vágyik!

A segítség megszerzése elkerülhetetlennek tűnik. Úgy érzi, hogy szüksége van rá, de nehezen akar kialakulni a formája. Keresgél, és próbálja felismerni a legkülönbözőbb jelenségekben a megoldás körvonalait. Egy eszköz például könnyen elképzelhető.

Eszközre van szüksége!

Úgy érzi, elengedhetetlen szüksége van egy eszközökre. Egy eszközre, mely hasznára lehet. Konkrét eszközzel konkrét segítségre. Mert úgy érzi, tudja mit akar, és úgy érzi, hogy a cselekvéshez már csak az eszköz hiányzik. Meg kell szerezni. És ezért áldozatokra is képes. Komoly áldozatokra, de vajon ez lenne a megoldás? Áldozatok árán biztosan megszerezhető? Nincs egyértelmű válasz, de jólesik rá gondolni. Biztonságérzetet ad. A birtoklás. A segítség lehetőségének a birtoklása. „Meg kell szerezni az eszközt, és akkor azzal majd könnyebb lesz.” De tényleg kézbe vehető a segítség?

A segítség elég lesz?

Vajon tényleg hasznosítható az eszköz? Oly nehéz megszerezni, és oly sok áldozatot kér. És aztán? Ha megvan biztos, hogy jó egyáltalán valamire? Vagy csak egy levegőben lógó kapaszkodó. Egy jó nagy vas, melyet a semmihez rögzítettek. Szorítja, mert már a sajátjának érzi. És ha jól szorítja, akkor biztosan áll a kezében. De már nem lehet eldönteni, hogy miért nem mozdul. A kapaszkodó

visszaszorítja a kezét. Furcsa viszony, furcsa függőség. Ekkor már talán a legjobb lenne elengedni. Lehet, hogy már nem is olyan kellemes ez a szorítás. Pedig úgy tűnt, hogy szükség van rá. De kockázatos elengedni.

Biztos, hogy segítséget jelent az eszköz?

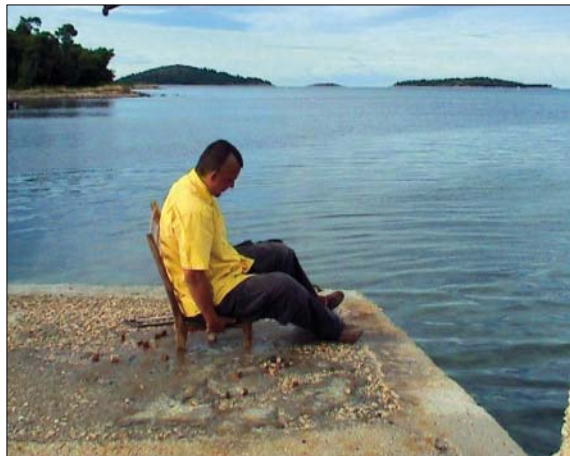
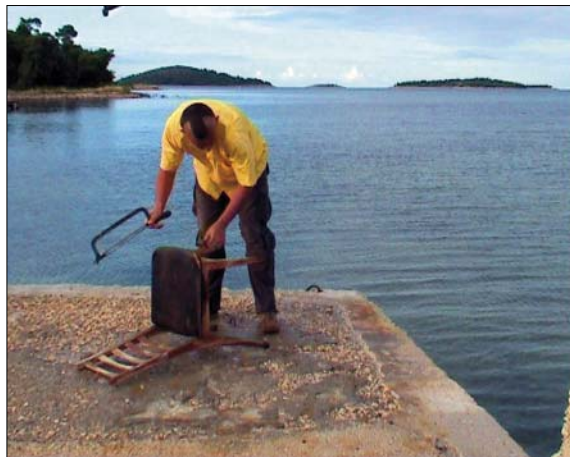
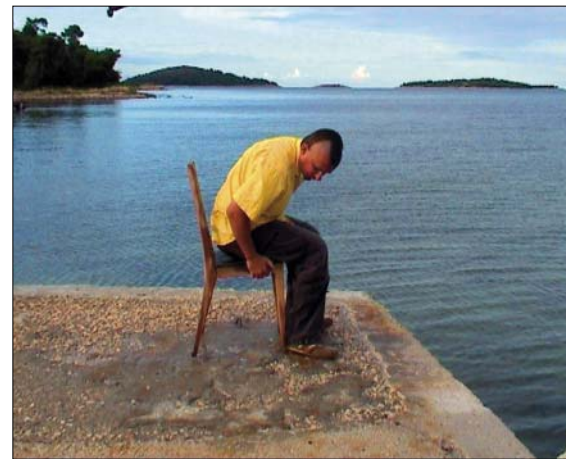
Vagy pont ellenkezőleg?

Már érzi is a tehetetlenséget, hogy a kezében lévő súly egyre nagyobb, és akkor is tartja, amikor mozdulni szeretne. Már csak egy nehezék. Ez lett volna az, amit annyira akart? Segítséget akart, és az eszköz megszerzése segítségnek látszott. Úgy tűnt mindent megold. Mostanra viszont mintha már csak annyi lenne a kérdés, hogy megszabaduljon-e tőle? Hogy megszabadulhat-e tőle? Elereszt, vagy konokul ragaszkodik hozzá?

Eszközzel, vagy eszköz nélkül könnyebb?

Vajon meg tud-e szabadulni az eszköztől, melyről korábban azt hitte, hogy az elengedhetetlennek tűnő segítséget jelenti? Vajon szabadulhat-e a segítségtől? Vajon megszabadulhat-e tőle?

A háromlábú szék nem billeg. Avagy egy széknek minél több lába van, annál jobban billeg.

BASIC projekt

Gyenis Tibor, Koronczai Endre

pszichotabló + werkfilm, 2003–2004

Budapest Galéria Kiállítóháza, 2004. 09. 08–10. 10.

Gyenis Tibornak és Koronczai Endrének ez az első közös kiállítása, melyet barátságukon túl a most bemutatásra kerülő munkák közös kiindulópontja, hasonló témája motivál. Mindketten egy-egy nagyméretű fotóprintet és egy-egy videót, werkfilmet állítanak ki, melyet a kiállított kép elkészülése során vesznek fel. S mindkettejük műve a művészeti tevékenységen túli privát szférát járja be a direkt történetmondás, értelmezés, konfrontálás, tisztázás szándékával. A kiállítás kurátora Bán András.

A kortárs művészek gondolkodásmódjához általában hozzátartozik a személyes, közvetlen tapasztalatra való reflektálás, a hétköznapi megfigyelések, kis témák ikonográfiájának kimunkálása – ugyanakkor műveik mégis alapvetően tartózkodók, többnyire a személyességet kerülők, stilizáltak. Ez jellemzi Gyenis Tibor és Koronczai Endre eddigi munkáit is. A magánélet egy-egy mozzanatának bejátszása vagy a műnek privát dokumentumként való aposztrofálása gyakori gesztus – s a közönség hálás is érte, hisz már évszázadok óta gyakorlat azt kutatni az egyes munkák láthatón-megnevezetten túli vonásait, enigmáit.

Gyenis Tibor és Koronczai Endre éppen nem eltitkolni kíván a Basic projektben. Elmondják a művek létrejöttének okait, bemutatják és a művekbe bevonják elkészülésük módját, néven nevezik a felkért résztvevőket, a mű részének tekintik az előkészítő személyes kommunikációt.

A Basic gondolata a kiállítás előtti őszön fogalmazódott meg, egy olyan időszakban, amikor mindkét művész élete súlyos válságba került: megoldatlan személyes problémáik, elsősorban párkapcsolatuk krízise, s emiatt gyerekükkel, barátaikkal újrendeződő kapcsolathálójuk, a napi életvitel drámai átszervezése egyfolytában a napi munka elé tolatkodott, idejük-gondolataik-figyelmük nagyobb részét lekötötte. Ekkor vetődött föl: miért ne lehetne éppen azt tematizálni, ami leginkább foglalkoztatja őket?

Az ötlet amilyen evidensnek tűnt, épp annyira kockázatos is volt. Közvetlen módon beavatni a személyes sors apró – bár a résztvevőknek megrázó – történéseibe a nézőt: nem válik közhelyessé, unalmassá, mint az emberek magánélete általában a kívülállók szemében? Mitől válik érintetté a néző? Nem válik-e az igazmondás hamissággá a közvetítő médium által (mint a tévében is, annyiszor)?

E kételyekre nem elegendő valami ilyesfajta válasz: de majd mi mélységesen, végletesen őszinték leszünk! Egyrészt, mert a művészek végülis hosszas munkával egy narratívát munkálnak ki, s a történetmondásnak, a képalkotásnak akárhogyan megvannak a maga szabályai, paneljei. Másrészt pedig azért lett maga az őszinteség témává már a műkészítés első heteiről, mert a készítés folyamata alatt a történetmondók is változtak, továbbgördült az életük, s ezáltal változott a történet is bennük. Sőt, maga a képkészítés is belejátszik mindebbe: elkerülhetetlenül kimondásokra készítette az érintetteket egymáshoz való kapcsolatukban. A művészek arra törekedtek, hogy narratív keretbe átemeljék személyes érzésviláguk gyakran kódos, megfogalmazhatatlannak tűnő, a kimondások szorongásával terhelt gomolygását. A narratív keret eseménytöredékekből, mondatokból, néha egészen közhelyes mozzanatokból áll, amely egyértelmű, ám sokrétegű képpé fogalmazás felé törekszik. E fokozatosan fölrajzolódó tablón személyek jelentek meg (a művészeknek meg kell neveznie azokat a személyeket, akiről azt gondolja, valóban meghatározó szerepük – e döntés minden érzékenységgel és kockázatával), a személyek kapcsolatba kerülnek egymással, míg össze nem áll a háttér (helyszíneresés), s a jelenetben helyükre nem kerülnek a szereplők (jelmezek, kellékek, gesztustanulmányok). Mindez a fotózás előtti pillanatban az utolsó mozzanatáig kidolgozottan él a művész képzeletében, ám a maga a képkészítés váratlan fordulatok tömegét rejti: a tervezhető, mégis bizonytalan elemek (világítás, fotós nyersanyag, díszletelemek elmozdulása stb.) mindegyike önálló életet él, de a legsúlyosabban tervez-

BASIC projekt

Gyenis Tibor, Koronczai Endre • pszichotabló + werkfilm, 2003–2004

hetetlen „változók” maguk a szereplők, akik nem csak a művész által rájuk ruházott szerepet játsszák, hanem szembesítik saját történet-változatukat a situációval.

A munka három szálon folyt. Egyrészt végig kellett gondolni, hogy ez a megközelítés hogyan talál helyet magának a kortárs művészeti diskurzusban. Másrészt a résztvevők felkérésével, szerepvállalásukkal szinte óráról órára dinamikusan változott a műről való gondolkodás. Harmadrészt azonban mindeközben meg kellett találni az alkalmas helyszínt, megszervezni a stábot, megoldani az összes járulékos technikai gondot. Eközben pedig ebből a számtalan változóból érvényes és az eredeti felvetést kibontó, az összes jelenségeket hordozó képet szervezni, méghozzá úgy, hogy mindezen megfontolásokból és történésekből majd a néző is átélhető módon részesüljön.

Az eredmény pedig sajátos műfajú kép lett: pszichotabló. A pszichotabló bár egyetlen beállítást, egyetlen pillanatot rögzít, több időrétegre is rátekint. Az a „kép”, amelyet látvánnyá fogalmaz, egyfelől a „felismerés” utólagosságából, rátekintő módjából szemlél (amikor is rádöbbenünk: ez volt életünk egyik fordulópontja), másfelől a jelenből rekonstruál egy pszichológiailag létező („úgy éreztem, magam, mint akit.”), ám eseményszinten persze meg nem történt „eseményt”. A rekonstrukció pedig számos korábbi időréteget „terít” egymásra, apróbb történések, drámai pillanatok és csak utólag jelentéssel telítődő gesztusok gyűlnek egybe a „döntő pillanat” személye víziójába. A pillantás arra a múltbeli képre vetül, amelyben megfogalmazhatóvá válik a jelen meg gondolásainak motivációja, oka, indítéka. A kép, bár első látásra jól értelmezhető jelenetté állt össze, ugyanakkor a képiség hagyományainak többolvasatúságán alapszik, jelenkori helyszínen is archetipikus elrendezettségű, a pszichológiai folyamatokra referál, a képi hagyományokat idézi.

BÁN ANDRÁS

az ELLENSÉG vizsgálata az ellene folytatott küzdelem szempontjából			
vagy VAN ~	vagy NINCS ~		
ha VAN ~, akkor a küzdelem adott	ha NINCS ~, akkor a küzdelem kizárt		
	viszont <i>küzdelemre szükség van</i> , mert a küzdelem erőket és energiákat szabadít fel		
	viszont a küzdelemhez egy célpontra van szükség, a küzdelem tárgya: az ellenség		
vagy VAN ~		vagy NINCS ~	
ha VAN a küzdelemnek tárgya, akkor az ellene való küzdelem meghatározott		ha NINCS a küzdelemnek tárgya, akkor keresni vagy csinálni kell	
alkalmi ellenség	általános ellenség	keresett ellenség	kreált ellenség
ha a küzdelem tárgya alkalmi, akkor a küzdelmek módja <i>változó</i>	ha a küzdelem tárgya állandó, akkor az ellene való küzdelem <i>meghatározott</i>	az ellenség a felkínálkozó lehetőségek közül kerül kiválasztásra	saját akartunk és igényeink szerint létrehozott ellenség
ha a küzdelmek természete változó, akkor a küzdelemből felszabaduló energiák <i>szétforgácsolódnak</i>	ha az ellenség <i>állandó</i> , akkor az ellene való küzdelemből felszabaduló energiák egyesíthetők, de a küzdelem természetét az ellenség határozza meg, ezáltal az energiák csak korlátozottan hasznosíthatók		a küzdelem iránya adott, de meghatározható és testre szabható, a felszabaduló energiák egyesíthetők

Koronczi Endre és az Ellenség védekezés a belülről jövő támadások ellen

videóinstalláció (3 db TV, projektor, tükör), 47 perc, 2006

Óbudai Társaskör Galéria, 2006.10.03–2006.10.22

Miskolci Galéria, Miskolc, 2008. november 14–december 12.

Koronczi Endre és az Ellenség védekezés a belülről jövő támadások ellen

videóinstalláció (3 db TV, projektor, tükör), 47 perc, 2006

Az ellenség természetével és születésének mechanizmusával kapcsolatos kérdéseket feszegető kiállítás Koronczi Endre képzőművész és az általa felkért Szajcz Ágnes pszichológus közös munkájából született. A témával kapcsolatos feltételezések és a közös sejtéseik alapján az ellenség megtapasztalására és a vele való találkozásra vállalkoztak. A végtelenül személyes és a lehető legélményszerűbb megközelítés érdekében a gyógyításban alkalmazott hipnózist alkalmazták munkamódszerként. A hipnózisban feltáruló tartalmak egyrészt megerősítették az elképzeléseket az ellenséggel való viszonyunkat illetően, másrészt hatalmas erejű, nem várt élmények átélésével tették még személyesebbé és testközelibbé a belső ellenség jelenlétét.

Az ellenség léte személyes szinten éppolyan szükségszerű, mind teljes kultúrákat érintő méretekben. A tapasztalatok szerint elsősorban belülről jövő támadások fenyegetnek bennünket, mely azt feltételezi, hogy az ellenség belül van. Meghatározásához új technikákra van szükség, mely az azonosítását és az ellene folytatott küzdelmet egészen más természetűvé teszi. De vajon ki ellen küzdünk? Vajon „ki” vagy „mi” jelenti számunkra a legnagyobb veszélyt? Ellenségeink valódi ellenségek-e, vagy csak kreált ellenfelek? A sorsunk ellen például hogyan védekezünk? Kell-e, és lehet-e védekezni? Létezik-e egyáltalán, ha megtanuljuk legyőzni? Az ellenség, melyet meg tudunk semmisíteni nem ellenség többé, az ellenség alapvető természeténél fogva legyőzhetetlen!

Rám tör az ellenség? Kíront a fa mögül egy szörnyű szőrös valami, halálra ijeszt, és alig tudok tőle elmenekülni? Dobog a szívem, alig élek, de megmenekültem, és úgy érzem van egy kis időm a következő támadásig?

Izzadt vagyok és kimerült. Ha jól megnézem nincs is semmi a fa mögött. De talán szeretném, ha ott lenne. Szeretném is, meg nem is. Egyszerűbbé tenné a helyzetem. De nincs ott semmi. Viszont létezik. Biztos? Biztos! De akkor hol van? Hol keressem?

Mi a teendő, ha a meg-nem-található létezése felől biztosak vagyunk? A találás és nem-találás közötti bizonytalanságban elkezd kirajzolódni valami. Segítséget hívok. Eddig is pontosan tudtam, hogy nem a fa mögött van, de természetesen a legegyszerűbbnek tűnt, ha odaképzem. Pedig a fa mögött sincs más rajtam kívül. Én vagyok mindenhol. De a félelemmel nem tudok mit kezdeni, érzem a támadást. Egyre kíváncsibb vagyok. Egyre jobban érdekel honnan támadnak?

Védekezzek? Hogyan? Ahhoz először tudnom kellene, hogy ki és mit akar?

Meg kell keresnem. Jól elbújt, de a létezéséről már meggyőződtem, itt van a közelben, érzem a jelenlétét. A támadások nyilvánvalóvá teszik. Ha sikerül megállapítanom, hogy honnan jönnek és mire irányulnak a támadások, akkor lehet, hogy a támadó kilétére is fény derül.

Ha megállapíthatom, hogy én állok mindkét oldalon, akkor tulajdonképpen a helyzet már magáért beszél. De vajon miért bújt el? Ha én vagyok ott is, akkor minek ez a fura bujkálás? Miért nem jön elő? Mit akar, amihez el kell bújni?

Biztos nem akar semmi rosszat. Soha senki nem akar semmi rosszat. Mégis mintha semmi mást nem tennénk, csak védekeznénk. Védekezünk és védekezünk. Védekezünk a rossz ellen (és közben meg vagyunk győződve saját jóságunkról).

Szóval, a támadások irányát kellene meghatároznom. És akkor minden kiderülhet. De mit is akarok kideríteni? Hogy hol van az a feltételezett ellenség? – Utálom a harcot. Minden vágyam, hogy ne kelljen harcolnom. De mintha ez nem menne. Mert a harc nélkül a semmi vesz körül. Borzalmas felismerés: szükségem lenne az ellenségre? Ezért érnek a támadások? A saját szükségem hozza létre a támadásokat? Ez örület.

Az ellenség és a védelem egy töről fakad? Amikor megpróbáltam az ellenséget, és a védekezésben segítséget nyújtó erőt jellemezni, rá kellett jönnöm, hogy ugyanazokat a szavakat használtam. Vajon miért? Vajon mért definiálódik hasonlóképpen az ellenség és a védelem? A jóság és a rosszaság egy töről fakad? Van valami furcsa átalakulási hajlam a kettő között. A jóságban benne rejlik az ellenség már akkor is, amikor még a rossz oldalát meg sem mutatta. Talán a közelségük miatt van így.

A helyzet lehetne egyszerűbb is. A fára gondolok, meg arra az ijesztő szőrös valamire. Annyira leegyszerűsíthetne mindent, ha létezhetne. Mondjuk ő lenne a rossz. Én meg ringathatnám magam abban az illúzióban, hogy én vagyok a jó. És az ő rosszaságával való harcomban határozhatnám meg magam. Milyen tiszta képlet lehetne. De ha tényleg igaz, hogy a fa mögött is én vagyok, akkor ez egy kicsit összezavarodik. Hogy lehet bennem egyszerre mindkettő? És akkor hogy állíthatom azt, hogy én csak az egyikkel azonosulok?

Nem fogok az ellenséggel az utcasarkon találkozni. Ha találkozhatnék vele, akkor természetesen sajátmagammal kellene találkoznom. De nem az érdekel, hogy vajon hogyan néz ki, hanem sokkal inkább a megismerése lenne fontos számomra. Ezzel tulajdonképpen már a küzdelmet is megkezdtem, mert a meghatározás a harc felvételének első fázisa. De nem harcról beszélünk. Az ellenség meghatározása harc nélkül is lehetséges. Az ellenség nem csak az ellene folytatott harcban létezik, a tudatosan fel nem vett harc ugyanúgy a létezését bizonyítja.

A lehetetlen akarása? A nem megtapasztalható dolgok akarása? Az elérhetetlenség? A lehetetlenség, mellyel folyamatosan küzdünk? A lehetetlen, melyről elhittem magammal, hogy lehetséges? Az ellenség maga a vágy, mely nyilvánvalóan elérhetetlenek dolgok véghezvitelére sarkall. Ez bizony egy kézzelfogható ellenség. Ennek elfedésére viszont nagy eredményességgel lehet alkalmazni a kreált külső ellenséget.

Jó nagy akarásnak jó nagy beszarás a vége.

Koronczi Endre: *Koronczi Endre és az ellenség*, 2006, videóinstalláció (3 db TV, projektor, tükör), 47 perc

Koronczi Endre és az Ellenség védekezés a belülről jövő támadások ellen

A videó hangzó szövege

Jaj, csak le tudnék valamit írni ebből az egészből. Iszonyat. Nem tudom mi ez, valami hihetetlen állapot, majd ki szakad a mellkasom, émelyítő gyomorkeverés, alig vagyok magamnál, fogalmam sincs, hogy mi ez és mi történik velem.

Találkoztam a xxxxx-tel, az igazi, minden konkrétól elvonatkoztatott xxxxx-tel, és nem tudtam elengedni. Nem tudtam megszabadulni tőle, és bár ott kellett hagyni, de most is itt van velem. Az előbb láttam megint egy kicsit a matracom mellett, de amikor nem látom, akkor is érzem. Érzem, hogy itt van.

Nem tudom most mi lesz. Nem tudom, hogy most mi lesz? Fogalmam sincs, hogy mi a teendő. Valami van, valami hihetetlenül van, valami, ami felzaklatott, de talán nem is jelent semmit ez a kifejezés. Sokkal több ez annál, mint egy egyszerű zaklatottság. De akkor vajon mi? Oh, csak tudnám.

Ha a találkozás olyan jó volt, akkor most miért ilyen pokoli? Otthagytam, de közben magammal is hoztam. Ha mást nem is, az élményt mindenképpen magammal hoztam. És az jó! Az nagyon jó! De mit kezdek vele. Itt van az élmény, a nagyon jó élmény, és nem tudok vele mit kezdeni. Iszonyatosan rossz. Nem tudok aludni. Fáradt leszek, és ez borzasztó. Ezt jól megcsináltam magamnak, hogy most aztán minden megint rossz legyen? Miért? Mi a fenéért kellett ennek megtörténnie? Biztosan oka van! Kell, hogy legyen oka, mert a világon még semmi sem volt ok nélkül. Oh, csak tudnám.

Annyira szégyeltem magam, de itt most nem volt mese. Nem sirtam, de ki vagyok borulva. Teljesen. Tashi azt mondta, hogy a visszajövetel volt a baj, szerinte az volt a baj, hogy a visszajövetelkor nem tudtam magammal hozni. De szerintem nem ez a baj. Persze ott ez volt a probléma, ezért időztem annyit, ezért nem akartam visszajönni, de közben teljesen nyilvánvaló volt, hogy úgysem lehet. És ez nem lepett meg akkor sem. Nem az hoz kétségbeesésbe, hogy nem tudtam magammal hozni. Mert az lehetetlen. Tudom, hogy lehetetlen, de amennyire lehetséges annyira el is hoztam. Talán túlzottan is. Talán túlzottan is itt van velem. Talán túlzottan is itt él bennem, és ettől vesztettem el a nyugalmaimat.

Jaj mi lesz. Nem tudom. Csak ezt ismételve, és nem tudok aludni, és úgy érzem, nem is tudok többet aludni. Pedig fáradt vagyok, egyre fáradtabb. Most még jól vagyok, de mi lesz később?

Annyira hihetetlen érzés volt. Most is úgy érzem, hogy le sem lehet írni. Mintha elszakadt volna minden kapcsolatom a begyakorolt és megszokott dolgokkal. El sem tudom képzelni, hogy most mi lesz. Elképzelhetetlennek tűnt, hogy hazajövök, és el kell kezdenem élni a praktikus életet. Ott kezdődött a baj, hogy azt sem tudtam hova kell hazajönnöm. Aztán meg el sem tudtam képzelni, hogy én most például enni fogok. Hogy hogyan kell enni.

És közben el sem mozdultunk a szobából. Ott volt minden, ott történt minden, odajött hozzánk minden. Nem volt nagy kalandos utazás tengerrel, meg pincével, meg a térnélküli térrel, meg az úrben sűrűsödő térformákkal. A nagy és szép, élményekkel teli utazások a korábbi alkalmakkor már megtörtének. Az a nyavalyás valami, amit meg annyira meg akartunk találni, ott volt a szobában. Ott volt végig velünk. Ott ültem a székben, fel sem kellett állnom, és odajött hozzám minden. Pontosabban csak az a kis izé jött oda. És ott volt. És onnantól már nem volt érdekes semmi más. Pedig próbálkoztunk mindennel. Tashi is próbálgatta, hogy legyen már valami, de nem. Ő akkor még nem tudta, hogy ez(!) a fontos. Az elején még én is azt hittem, hogy majd xxxxx fog engem elvezetni valahova, hogy megtaláljuk azt a nagyon vágyott valamit. De nem. Nem kellett már onnan sehova menni, nem is volt semmi, se az, ahol voltunk, se az, ahova menni kellett volna. Volt egy olyan pillanat, amikor azt mondta, hogy „add a kezed, gyere, menjünk”, de az is csak egy pillanat volt. Mehettünk is volna, de nem volt sehova menni. Elindulhattunk volna, talán el is indultunk, de nem volt hova. Ez akkor már egyre világosabban látszott.

Aztán Tashi egyre csak próbálkozott, hogy menjünk. Mert akkor ő még mindig azt hitte, hogy menni kell. De nem mentünk. Na jó, akkor nézzük meg, hogy megvan-e az a rész, ahova a múltkor elindultunk, és ahonnan xxxxx visszarángatott. Megvolt. Megvolt a helye, de mostanra már biztosan látszott, hogy nem volt ott semmi, vagy legalábbis nem volt érdekes. Lehet, hogy elindulhattunk volna, és megint lehetett volna egy a korábbiakhoz hasonló sétát tenni, de nem volt semmi értelme. Séta már volt, és a mostani sétának sem lett volna egy centivel sem több értelme. Az itt maradás viszont nagyon értékesnek tűnt. Jó volt. Jó volt együtt lenni xxxxx-el. El sem tudtam eresztetni. Rátapadt a kezem. Nem tudtam elengedni. Hmm. A kezem folyamatosan rá volt tapadva. Ha messzebb volt, akkor kinyúlt a kezem olyan hosszúra, hogy

videóinstalláció (3 db TV, projektor, tükör), 47 perc

pont elérjem. Jaj, de most is milyen érdekes felidézni. Az émelyítő érzés egyre erősebb a gyomromban. Lehet, hogy ezt is abba kellene hagyni.

Úgyhogy hagyjuk is. Nézzük a kijövetelt, és akkor talán kicsit jobban kijövök most is. Szóval nem volt egyszerű. Merthogy nem tudtam otthagyni, nem akartam otthagyni, rettenetesen meg voltam ijedve, hogy mi lesz. És talán most is ugyanez az ijedtség van rajtam, talán ettől nem vagyok békében. Nem tudtam elképzelni azt, hogy nem lesz. Nem tudtam elképzelni azt, hogy mi lesz nélküle. De akkor még ott volt az ölemben, ott volt a kezemben. Hol ide ment, hol oda ment, de valahogy mindig ott volt, nagyon közel volt, és mindig mintha hozzám is ért volna. Én meg rajta tartottam a kezem, és nem tudtam eleresztetni. Meg persze egyáltalán nem is akartam. De aztán muszáj volt. Muszáj volt. Ki kellett jönni, mert nem lehetett ott maradni. Hjah, nem maradhattam ott abban a székben örökre. És számomra is meglepő módon a kijövetellel nem volt semmi gond. Kijöttem én szépen, vagy legalábbis azt hittem. De talán mégsem. Vagy nem eléggé, vagy nem teljesen. Nem tudom.

Ezt jól megcsináltam, hogy a franc enné meg. Olyan-olyan jól voltam előtte. A tegnap este óta, mióta kitört rajtam a nagy pillanat megérzése, azóta még remekebbül voltam. Hihetetlen eufória volt ez, elképesztő. Hmm, ez mondjuk jó volt. Most meg iszonyat, de lehet, hogy csak ki kellene pihennem magam, de minta esélyem sem lenne rá. Nem lesz ebből egyhamar alvás. De akkor mi lesz. Itt fogok ülni, és...

Persze amikor hazajöttem rettenetesen fáradt voltam. Próbáltam még írni, de nem sokáig ment. Lefeküdtem aludni, mert rettenetesen fáradt voltam, aztán valami nagy kiabálás álomból felriadtam. Most meg itt ülök, és nem tudom, hogy mi lesz.

Itt vagyok bénán, mintha szarrá vertek volna, és...

Negyedik hipnózis (leírás)

2006. július 07., Budapest, XI., Budafoki út 28. I. emelet 8.

Úgy érzem, hogy ma meg fog megtörténni velem a csoda. Biztos vagyok benne. Módszeresen kergetem magam bele egy állapotba. Hullámzik bennem az érzés. Nem tudom eldönteni, hogy én kreálom-e az egészet, vagy tényleg valami fantasztikus dolog történik. Jelek ezrei gyülekeznek, melyek arra szolgálnak bizonyítékként, hogy tényleg valami olyan történik, ami életem egyik legfontosabb napjává teszi ezt a máit. Egy hosszú ideje tartó folyamat ér ma el a csúcspontjához és megváltozik minden.

A lelki és fizikai készülődésem már második napja tart. Spannolom magam, és próbálok ezt Tashira is kiterjeszteni. Tudom, hogy nem kellett volna tolakodónak lennem, tudom, hogy nem kellett volna SMS-t írnom. Szégyellem is magam egy kicsit. Viszont az izgalmam a tetőfokán van.

A tér. A reális tér kitüntetett szerepet kap. A jelenlévő dolgok, tárgyak valódi történetek mentén kapcsolódnak a munkához.

Izgatottságomból és elszántságomból kifolyólag rettentően figyelek minden részletre. Próbálok minden apróságot úgy alakítani, hogy kedvező hatással legyen az eseményekre. Sok minden jól alakul, nincs nehéz dolgom azzal, hogy pozitív jeleket lássak.

Van egy kis összetűzésem a lépcsőházban lebzselő nyanyákkal, de tulajdonképpen ez sem visel meg. Valamilyen egyszerű választ sikerül találnom a gyanakvó és bizalmatlan támadásukra, és úgy érzem, hogy rendben hagytam magam mögött a problémát.

A személyes történet kibontása begyűjt még egy rakétát.

Megérkezem Tashihoz, minden tervszerű és kiegyensúlyozott. Beszélgetünk, próbáljuk elrendezni magunk körül a dolgokat, kicsit szokjuk egymás társaságát. Leteszem a táskám, kiveszem belőle amit, hoztam és megkérdezem Tashit, hogy mit szólna ha ma bekapcsolnánk a kamerát. Nem akarja. Ezt el kell fogadnom. Az érvelésében igazat adok neki, és úgy érzem, hogy semmiképpen sem erőltethetem a dolgot. Csak közben nem tudok szabadulni gondolattól (és ezt mondom Tashinak is), hogy máris milyen fantasztikus anyag lenne a kezünkben, ha az előző alkalmakat felvettük volna (link).

Beszélgetünk. Ez még nem munka. Csak beszélgetünk. Azért szó esik a korábbi alkalmakról is, meg hogy mire készülünk ma. Próbálok a mindenre elszánt versenyző látszatát kelteni. Beszélék a jelekről (nem konkrétan, csak úgy megemlítem őket), melyek mind a mai nap kitüntettségéről árulkodnak. Arról beszélék, hogy milyen izgatott vagyok, és közben tényleg rettenetesen

izgatott vagyok. Mindez leírás és szuggerálás is egyben. Próbálok minél pontosabban lefesteni a helyzetet, és közben megkérdezem, hogy szerinte én csináltam-e magammal ezt az egészet, vagy tényleg van valami. Nem ad rá egyértelmű választ, viszont egy fél mondat erejéig arról panaszkodik, hogy mennyire fáradt. Ettől egy pillanatra megjedek. De közben érzem, hogy ez ma már nem változtathat semmin, ez ma már nem lehet akadálya semminek.

Lassan kezdenünk kell a munkát, de még kimegyünk a kiserkélyre, Tashi elszív egy cigarettát. Pár perc csak az egész, nem akarjuk húzni az időt. Közben beszélgetünk. A legsemlegesebb dologról próbálunk beszélni. A kiserkélyről a parkoló látszik, egy-két fa, viszonylag nyugalmas környék. Igen. Jó kis környék ez, mondja valamelyikünk. És ebből egy hosszú és hihetetlen történet kerekedik ki. Közös ismerősök, helyszínek és egy fantasztikus történet kibontása után a döbbenet hatása alatt megyünk vissza a szobába. Nem is tudom, hogy mit gondoljak erről. Hirtelen egy kicsit úgy érzem, hogy elyengít a döbbenet és elvonja a figyelmemet az elszántságomról. De nem szabad ezt éreznem.

Tashin nem látom annyira az átszellemültséget, de lehet, hogy csak azért, mert ő már gyakorlottabb, nem színészkedi túl az ilyen helyzeteket. Abban mindenestre megállapodunk (és ez már egy fontos munkafázis), hogy a történet által a helynek és a helyzetnek kitüntetett szerepe lett. Több mint két hete járok ide, most vagyok itt hetedszer és érdekes módon eddig semmi sem árulkodott a helyszín fontosságáról. Most viszont fontossá vált, fontossá váltak a személyek is, akikhez a lakás köthető, és fontossá váltak benne a tárgyak is. A döbbenettel még mindig nem nagyon tudok mit kezdeni, de bele kell vágni a munkába.

Itt maradt „valami” a szobában a második hipnózisból (ebben a konkrét szobában), és megvan a reális helye is.

Most derül ki számomra, hogy az eddigi menetelések, melyeket a hipnotikus állapotaimban véghezvittem egyáltalán nem kötelezőek. Lehet, hogy ez egy félreértés volt, az egyik a sok közül, vagy lehet, hogy csak a véletlen hozta így, de valahogy nekem eddig mindig a menés volt a fontos. Mindig előre jutni, és a mozgás által új dolgokat megismerni. Egy elejtett fél mondatból most derül ki számomra, hogy ennek egyáltalán nem kell így lennie. Lehet maradni is. Ez érdekes. És a szoba már két dolog miatt is nagyon érdekessé vált. Az egyik a hely története. A másik meg a kis xxxxx, melyet a második alkalommal itt hagytunk a szobában. Már a múltkor eldöntöttük Tashival, hogy tulajdonképpen a legizgalmasabb az lenne, ha a xxxxxnek, és az általa elrejtett dolgoknak mennék utána. Akkor még nem gondoltuk, hogy ez az utolsó alkalom lesz, és az utolsó próbálkozás is nagyon felerősíti a téma fontosságát. És ehhez még a történet is hozzátett egy kicsit.

A kis xxxxx tehát itt van a szobában. Tudjuk, hogy itt van, és azt is tudjuk, hogy körülbelül hol hagytuk a legutóbb. Ott van valahol a polc mögötti részen. És a xxxxx nagyon fontos! Olyan érzelmeket és indulatokat váltott ki belőlem, ami mindenképpen kitüntetett szereppel ruházta fel. Kíváncsivá és izgatottá tesz. Az biztos, hogy ez nagyon érdekel.

A „valami” + Tashi + Endre + A sejtés (A „valami”, Tashi és Endre tartalommal és formával is rendelkezik, a negyedik elem, a sejtés, csak tartalommal.)

A mostani kérdés tehát legyen a sejtéssel kapcsolatos. Mi van ott? Mi volt az, amit a kis xxxxx nem engedett megközelíteni a múltkor? Mi lehet az? Ez felettébb érdekes. Eddig mindenhol szabadon mászkáltunk, különösebb korlátok nélkül történtek az események, minden szabadon megtapasztható volt, itt viszont keletkezett egy olyan határ, melyet nem léphettünk át. Jött ez a kis xxxxx és azt mondta, hogy nem. Oda nem mehetünk. Magára vonta a figyelmemet, és nem engedett tovább. Hihetetlenül vonzott, és ellenállhatatlan hatást gyakorolt rám. Nem mehettem tovább. Tudtam, hogy van ott valami, de nem mehetünk oda, tudtam, illetve sejtettem, hogy ott van az a valami elrejtve, és a nagy tiltakozásból arra következtettem, nagyon fontos dolog lehet. Szóval most azt kellene megnézni, hogy mi lehet ez.

Tashinak mondom, hogy szerintem ott kell lennie annak a valaminek, amiért ezt az egészet csináljuk. Talán nem az ellenség, sőt biztos, hogy nem valami konkrét dolog, de biztos, hogy nagyon fontos, és ha sikerül megtalálni és megfigyelni, akkor rá fogunk jönni, hogy mi az, és hogy miért olyan fontos.

A hipnózis kiinduló pontjának választott tér: a „szoba”, a „reális szoba”.

Akkor induljunk ma innen. Már nem kell pincébe menni, és különösebb szimbólumokra sincsen szükségünk az eltávolodáshoz. Itt vagyunk a szobában, itt van a xxxxx is, és az a feladat, hogy előcsalogassuk. Menni fog. Itt van, tudom, hogy itt van, és konkrétan emlékszem arra, hogy holt tűnt el a múltkor. Még mindig ott kell lennie. Ott a polc mögötti részen. Nem a polcon, nem a parkettán, de valahol ott. Biztos, hogy meglesz.

És tulajdonképpen nem is vész el a múltkor, csak már nem láttuk tovább. Biztos, hogy ott maradt, és elő is kell jönnie. Ha annyira hiszek ennek a napnak a megjelöltségében, akkor nem lehet semmi akadály. Ott van, és előhozom. Nézzük, vajon most is ellene lesz-e annak, hogy elinduljunk a másik irányba? Megint azon fog fáradozni, hogy elvonja a figyelmemet, vagy esetleg már megérett az idő arra, hogy megnézzük, mi van ott?

Irány: a sejtés felfedezése.

Mindenképpen legyen a mai próbálkozás célja az, hogy kiderítsük, mi van ott. Ebben könnyen megegyezünk Tashival. Kis bizonytalanságot érzek az arcán, de ez lehet, hogy csak az a bizonyos fáradtság, amit említett. Meggyőzőm, hogy egészen biztosan ez a cél. Ott kell lenni valaminek, vagy ha nincs ott semmi, akkor viszont a hiányának van legalább akkora jelentősége, mintha bármi érdekeset találnánk.

Cél: felfedezni mindazt, amit a második alkalommal az a „valami” elrejtett előlünk.

Ott kell lennie valaminek. Vagy ha nincs ott, akkor azt kell észrevennünk, hogy nincs ott semmi. Csak okosan kell olvasni a történelekből. Háromféle eset lehetséges: 1. Vagy ott van az a valami és megtaláljuk végre azt, amit kerestünk, és megismerjük és hurrá. 2. Vagy nincs ott semmi. És akkor ebből kell levonni az összes következtetést. Mert a mai napon meg kell történnie mindennek. Ma van a napja, hogy fény derüljön mindenre. Persze csak valóban létező dolgokra derülhet fény. Tehát ha nem találunk semmit, akkor azt kell elkönyvelnünk, hogy nincsen semmi. 3. Vagy valami egészen mást találunk ott. Fogalmam sincs, hogy mit, de lehet, hogy van ott valami olyan is, amire nem is számítottunk. Esetleg tudni fogjuk róla, hogy ez nem pontosan az, amit kerestünk. De ott van, és a rátalálás hihetetlenül érdekessé fogja tenni a számunkra.

A „valami” előjön, megmutatkozik. Felemelkedik, és közelebb jön.

Elkezdjük. Nézem a pontot. Most nem rontok el semmit, most nem ronthatok el semmit. Tashi sem. Talán már mindketten tudjuk, hogy hova megyünk, és hogy nem hibázhatunk. Nézem a pontot. És egyszerre érzem át a nap fontosságát, és egyszerre kezdem érezni az ellazulást. Nem hibázhatok, úgyhogy a lehető legpontosabban figyelem Tashi instrukcióit. Nem szaladhatok előre, mint a múltkor. Nem türelmetlenkedhetek. Most nem szorít az idő. Ha lassan megy, hát lassan megy. Ezt Tashinak is meg kell értenie. Sajnálom. Most sokkal fontosabb, hogy tökéletesen sikerüljön ellazulni. Nem tudom, hogy van-e különbség a hipnotikus állapotok között, hogy tud-e mélyebb vagy sekélyebb lenni? Nem tudom, hogy el tudom-e rontani a dolgot? Figyelek, és nem nyugtalankodok. Nem szaladunk előre. Érzem, hogy az izgatottságom egy kicsit most még nehezebbé is teszi dolgot. Ha ezzel a fene nagy akarással teszem tönkre az egészséget, akkor egy köztönivaló barom vagyok. De a nemtörődomség sem lenne jobb. Vajon lehet-e akarattal nem akarni?

Na jó, mondjuk, hogy ellazultam. Mondjuk, hogy becsukódott a szemem, és mondjuk, hogy nem én csuktam be akarattal. OK, itt vagyok a szobában, most nincs semmi pince, meg erőtekről sűrűsödött térnélküli tér, hanem itt vagyok a szobában. Érzem, hogy Tashi is picit másképpen mondja a dolgokat, de ez persze a

megállapodás része. A fotel. Itt vagyok a fotelben. Semmi pince és semmi elvontkodás. Fotel és kész, Tashi is ezt mondja. Mondjuk, hogy laza vagyok, de nem tudom igazán, hogy akkor ez már hipnotikus állapot-e. Eddig mindig azzal ellenőriztem magam, hogy el tudom-e egészen hinni azt, amit látok. És hogy el tudok-e kezdeni benne mozogni. De most nem kell mozognom, és nem kell elképzelnem semmit. Itt ülök a fotelben, abban a fotelben, melyben egyébként is ülök. Mindegy. Tegyük fel, hogy minden OK, és akkor nézzük végre a kis Xxxxxt.

Tashi megkérdezi hogy vagyok. Mindig ezzel kezdi. Kicsit idegcsillapító, mert mindig egy kicsit sürgetésnek tűnik. És olyan hihetetlenül nehéz kinyitni a számat. Mintha pont arra lenne jó, hogy összezavarja az oly nehezen összehozott ellazulást. Mondom, hogy jól vagyok, de csak úgy motyogva. Tudom, hogy a következő szavakat már könnyebb lesz kimondani. Oh, hiszen már nagy gyakorlatunk van nekünk ebben. Tashi is a Xxxxx-ről kérdez. Persze, hiszen ebben állapodtunk meg.

Akkor próbáljuk megtalálni. Aha, ott van. Tényleg ott van, pont ott, ahol hagytuk, hiszen ez fantasztikus. Jól van, tudtam, hogy meglesz. Köszönöm.

A találkozás, ismerkedés.

Még nem látom pontosan a formáját, de érzem a jelenlétét. Mintha egy kis tölcészerű valami lenne előtte. Ebből akar kibújni. Tehát ott van. Létezik, és nem tűnt el az elmúlt napokban sem. Ott várta, hogy újból találkozzunk. Ez megnyugtató. Akkor lássuk mi lesz. Szeretném, ha előjönne, de nem tudom, mit kell érte tenni. De már jön is. Csak úgy kibújik. Fényes és kicsi. Ahhoz hasonlít, amilyen a múltkor volt, de nem teljesen pont olyan. De a kinézete tulajdonképpen teljesen lényegtelen. Itt van, és továbbra is nagyon barátságosnak látom. Emelkedik és növekszik. Azt teszi, amire kérni szerettem volna, de magától teszi. Jön előre, de még nem foglalkozik velem. Emelkedik, egy szép lapos íven megy egyre feljebb. A felkelő naphoz hasonlítom, de ezt csak Tashinak mondom. Hogy el tudja képzelni, de közben már megint szégyellem magam a közhelyesség miatt. Nem tudok mit tenni. Emelkedik és növekszik, és a szoba közepe felé igyekszik. Aztán jön felém. Egyre közelebb. De jó. Ez nagyon jó érzés. Már itt van egészen közel hozzám, az ölemben. Nagyon kedves. Nem tudom megmondani, hogy miért, de nagyon kedvesnek látom, és rettentő nagy boldogsággal tölt el a közelsége.

Cinkosság, viccelődés (kommunikálás).

Furcsa és kellemes érzés egyszerre. Nem is tudom látom-e pontosan, hogy milyen, a látványtól sokkal fontosabbnak tűnik az érzés. Valahogy nagyon barátságosnak tűnik. Kedves. És mintha viccelődni kezdene velem? Mozog. Itt mozog előttem. Ugrándozik, és néha be akar ugrani mögém. Kicsit gyerekesen kedves, de nem zavar. Figyelem. Nem teszek semmit, csak figyelem. Valószínűleg

azon fáradozik, hogy lekösse a figyelmemet. Talán pont ezért ugrándozik. De nem zavar. Kellemes érzés. Nagyon kellemes. Megnyugtató. Aztán ideül az ölemben. Elhelyezkedik. Nincs súlya, de érzem, hogy itt van. Hozzám ér. A mellkasomhoz.

Kapcsolatba kerülünk.

Itt ül az ölemben, és érzem, milyen közel van. Én is megfogom. A két kezemet ráteszem a felületére. Nem érzek semmilyen tapintást, nem tudom megmondani, hogy pontosan miből van, de a kezemnek nagyon jól esik rajta nyugodni. Egy gömbfelület. A tenyeremmel érintem. Tudom mozgatni rajta a kezeimet, mintha simogatnám, de elengedni már nem tudom. Azért nem tudom elengedni, mert nem akarom. Fel sem merül bennem az elengedés. Nagyon jó rajta tartani a kezemet.

Ideül az ölemben.

Itt ül az ölemben és ez leírhatatlanul jó. Közben hallom Tashi hangját, és próbálom neki én is elmagyarázni, hogy mi ez az egész, de valahogy teljesen leköti a figyelmemet ez a végtelenül kellemes érzés. Próbálok mondatokat fogalmazni, de nem nagyon megy. Csak nagyon egyszerű szavak jönnek a számra. Mindegyik csak arról szól, hogy mennyire jó így ez az egész. De azért próbálom körülírni Tashinak, hogy el is tudja képzelni, esetleg át tudjon élni valamit ebből a mérhetetlen jóból, de nem megyek sokra a próbálkozással.

Fizikailag is érintkezik velem (hozzám ér és én is fogom a kezeimmel).

Még mindig itt van az ölemben. Kicsit még mindig mozgolódik, de nagyon lassan. Már nem viccel. Csak itt van. Én sem teszek semmit, csak rajta tartom a kezem. Meg mozgatom egy kicsit. Ilyenkor olyan, mintha simogatnám.

Tashi mondja: „csillag születéséhez hasonlít”

Próbálok valahogy Tashinak elmagyarázni a helyzetet. De érzem, hogy nem nagyon megy. Nem találok szavakat, és amiket sikerül kimondanom, arról meg azt érzem, hogy meg sem közelítik azt, amit érzek.

Vágy beteljesülése és megvalósulása. A tökéletes boldogság, a szeretet fogalmával valóegyüttléti érzése. Eszencia, gömb.

Valahogy ebben a jelenségben és ebben az együttlétben sűrűsödik össze minden jószág. Na most kellene így maradni. Most kellene megállítani az időt, ahogy azt mondani szokták. Tashi kérdezi, hogy milyen. Persze nem tudom megmondani pontosan, mert a korábbiakhoz képest sokkal inkább csak érzem, mint látom. De a formája egy gömb, ez biztos, és mintha csak egy felület lenne. Mondjuk fényből van. Ezért nincsen súlya. Csak egy felület. Nincs benne semmi, csak fényből lévő felület. Nem sima, de a fény hogy

is lehetne sima. Kicsit áramlik és gomolyog ez a felület, szabályos gömböt alkot, de a felületén mindenféle szálak és nyúlványkák vannak. De ez egyáltalán nem akadályozza a megérintését. Egy kicsit körülveszi a kezem, jó érzés, hogy egy kicsit belesüpped.

Felmerülő kérdések:

A sejtéssel mi van? Van-e itt valami más is?

Próbálok a jó érzést Tashinak is megmutatni, de nem tudom, hogy mit láthat belőle. Azt látnia kell, hogy milyen jól elvagyunk. Megy az idő, és egyre jobb, és egyre jobban meg szeretném tartani ezt az állapotot. Nem tudok szinte semmi másra figyelni. Az is mintha erőfeszítembe kerülne, hogy Tashi kérdéseire figyeljek. Már nagyon kíváncsi, hogy mi lesz. Én meg egyre kevésbé vagyok kíváncsi, már szinte semmi más nem érdekel. Azt kérdi, hogy van-e itt valami más is? Nem tudom. Én most csak erre figyelek. Na jó, de körül kellene azért nézni. Emlékezzünk vissza, hogy miért jöttünk. Meg kell néznünk, hogy mi van arra, amerre a múltkor nem tudtunk már menni. Próbáljuk meg. De itt van az ölemben. Mit csináljak? Próbáljunk azért körülnézni. De nem látok semmit tőle. Megpróbálok megkérni, hogy menjen egy kicsit arrébb. Ne menjen el, csak legyen úgy, hogy lássak tőle. Nagyon megértő, úgy helyezkedik, hogy lássak. Tashi kérdi, hogy mit látok. Semmit. Nem látok semmit. Itt ülök a szobában, ebben a bizonyos szobában, itt van az ölemben a xxxxx, és nem látok semmit. Most felült a fotel háttámlájára, hogy ne zavarjon a látásban, de mégis közel legyen. Itt is fogom a kezemmel. És nem látok semmit. Ha nagyon erősen próbálok, akkor egy végtelen horizont képét fel tudom idézni. Hátha ott van valami, de minden erőfeszítés hiábavaló. Csak a xxxx-re figyelek, és próbálok Tashit meggyőzni, hogy nincs rajta kívül semmi. De ha ennyire nem tudunk elszakadni, akkor próbáljuk meg együtt. Fogjuk meg egymás kezét, és nézzük meg, hogy van-e még itt rajtunk kívül valami. Benyúlok a gömbbe, és megfogom a kezét. Mert neki ott van belül a keze. Ez is nagyon kellemes. És akkor indulhatunk. De hova? Nincs hova menni. Ez egyre biztosabb és Tashinak is próbálok elmagyarázni, hogy nincs itt hova menni. Látom azt a helyet is, ahova a múltkor indultunk volna, ott van a kis domb mögött, de nincs ott semmi. Nincs hova menni. Itt vagyunk, és itt jó. Így jó lenni. Maradjunk még!!!

Megmutatja, hogy el is pukkanhatna. Az elvesztés félelme.

**Maradnék még Vele? Maradjon még így!!!
Elszakíthatatlanná válás az illúziótól.**

De ha csak így jó, és nem nagyon tudok mást elképzelni, akkor felmerül a kérdés, hogy mi van, ha nincs a xxxxx. Szerencsére van, de mi lenne, ha egyszer csak nem lenne. Borzasztóan hangzik. Megmutatja a xxxxx, hogy milyen lenne, ha elpukkanna. Nem pukkan el, nem történik semmi, csak megmutatja, hogy milyen

lenne. Teljesen elképzelhetetlen. Még csak nem is rossz, mert annyira elképzelhetetlen. Ilyen nincs. Nem pukkan el, és nem történhet semmi, mert itt van, és itt kell lennie. Így kell maradnia ennek az egésznek, nincs más megoldás. Nem pukkanhat el, nem történhet semmi. Tashi megint kéri, hogy nézzünk körül. Vagy legyen valami. Rendben van, hogy ez most így jó nekem, de valaminek azért lassan történnie kellene. Megbeszélem a xxxxx-bel, hogy egy kicsit leül oda a szoba közepére, hogy tudjak másra is figyelni. Megállapodunk ebben, és megtesszük. Leül oda a parkettára, kicsit kisebb lesz, és mindent megtesz, hogy most egy kicsit ne vonja el a figyelmemet. Akkor megpróbálok körülnézni. De nincs semmi. Közben ellenállhatatlan kényszert érzek, hogy a kezem rajta tartsam a xxxxx-ön. Ehhez meg kell hosszabbodnia a kezemnek, de ez sem akadály. Ott van a szoba közepén, én meg rajta tartom a jobb kezem. Nem eresztem. És így megint csak rá figyelek. Erőltetem a körbenézést, de semmi. Na jó, akkor hagyjuk ezt az egészet. Gyere vissza. Úgyszincs itt semmi rajtunk kívül.

Maradjon-e így? Igen!

Nem tudom áthozni. Kétségbeesés! Lehetetlen áthozni! Segíts!!! (első érzelmi csúcspont)

Itt ül megint az ölemben, mutatom Tashinak a kezemmel, hogy mekkora és pontosan hol van. Itt az ölemben. Jó, hogy visszajött. Nem kell elmennie. Akkor jó, ha itt ül. Tashi kérdezi, hogy maradjon-e így? Igen! Nem is lehetne másképpen. De ekkor jut eszembe, hogy hipnotikus állapotban vagyok. Atyavilág, akkor én most odaát vagyok, és a xxxxx is odaát van velem. Hogy tudom majd vajon áthozni? Sehogy. Nem tudom áthozni. Brr. Ez rettenetes. Nem lehet áthozni. Na akkor maradjunk még. Addig, amíg csak lehet. Itt most jó, és el sem tudom képzelni, hogy ne így legyen. És ha nem tudom áthozni, és csak itt létezik ez az egész, akkor nem akarok sehova menni. Itt akarok maradni vele, nem mozdulok sehova.

1. Nem tudom áthozni!

2. Lehetetlen áthozni!

3. Segíts!!!

4. Lehetetlen, senki sem tudja.

Nem tudom áthozni. Ez borzaszmas. Ez rettenetes. Itt van a boldogság, itt van minden jó, és vége kell, hogy legyen, mert nem tudom áthozni? Ez kiborító. Most mi lesz? Lehetetlen áthozni, Tashi segíts. Segítened kell. Te biztosan tudod, hogy mit kell ilyenkor csinálni. Neked tudnod kell. Lehetetlen áthozni, és nem tudok elszakadni tőle. Most így akkor mi lesz? Mi a megoldás?

Eltűnik egy pillanatra (második érzelmi csúcspont), de csak egy pillanatra, aztán visszahozom magamnak, és még Vele vagyok sokáig. Könyörgök, hogy maradjon még így.

Próbáljuk meg. Próbáljuk meg, hogy milyen nélküle. Eztúnik egy pillanatra. Borzaszmas! Kétségbeesítő! Ez így nem lehet. De szerencsére csak egy pillanat volt. Visszajött, és most újból jó. Maradjon minden így. Így kell lennie, nem tűnhet el.

Megoldási lehetőségek keresése. Rengeteg verzió.

De kell, hogy legyen megoldás. Ki kell találni valamit, nem veszhet el ez az egész azért, mert vissza kell jönnöm. Hogy tudom áthozni? Tudom, hogy nem lehet, de hátha mégis van valami megoldás. Csomagoljuk össze. Leeresztem, akkor lapos lesz és összehajtogatom. Vagy kicsi darabokra szedem, és akkor befér a zsebembe. És úgy át tudnám hozni? De nem, nem lehet. Ez mind örülség, ez mind lehetetlen, nem tudom áthozni. Pedig egyszer véget kell vetni, nem maradhatok itt, nekem vissza kell jönnöm, de nem tudom magammal hozni. Ez kibíratatlan. Itt kell hagynom, meg kell válnom tőle, amikor úgy érzem, hogy ez teljesen kibíratatlan. Ez egy nem létező lehetőség. Áthozni nem tudom, de kell lennie valamilyen megoldásnak.

Muszáj egyszer véget vetni a hipnózisnak.

Sublimál, anyagot vált. A lényege megmarad, csak más szinten.

Egyszer véget kell, hogy érjen a hipnózis. De most már akkor végképp nem tudom, hogy a xxxxx-bel mi lesz. Itt fogom elveszteni? Visszamegyek, és örökre megszűnik? Teljesen elképzelhetetlen, de mégis meg kell tenni. Nem maradhatok tovább, már így is túl sok idő eltelt. De a xxxxx-bel mi lesz? Itt hagyom? Látom majd kisebbedni, mint a múltkor? Vagy elpukkan? Széttöbbször és megsemmisül? Mennem kell, nem tölthetek itt több időt, muszáj meg-történnie. De ezt a xxxxx is jól tudja. Amit én tudok, azt tudja ő is. És nyilván még többet is. Úgy érzem neki ez nem olyan borzasztó. És ebben a pillanatban köddé vált. Eztúnt. De olyan szépen és egyszerűen, mint amikor a köd elpárolog, vagy a vízcsepp felszárad. Észrevétlenül és fájdalommentesen eltűnt.

Kijövök.

És ez csak azt jelentheti, hogy kijöttem a hipnózisból. Nincs xxxxx. Itt ülök a fotelben, ugyanabban a fotelben, melyben eddig is ültem, de már egészen máshogy. Nincs már xxxxx. Itt a szoba, itt van Tashi, hallom a hangját, most már egészen másképpen érzékelem. Már tudok órá is figyelni, hiszen nincs itt a xxxxx. Akkor ezek szerint kijöttem. És nem is olyan rossz, itt vagyok.

Nem merem kinyitni a szemem. Sokáig nem merem kinyitni a szemem.

Megpróbálom kinyitni a szememet. Igazából csak most érzem, hogy eddig csukva volt, mert most ki kellene nyitni. De nem megy. Hmm, de fura. Nem tudom kinyitni a szemem. Vagy inkább nem merem. Mondom Tashinak, hogy minden rendben, mondom neki, hogy kint vagyok, tudunk beszélgetni, jól érzem magam, csak nem tudom kinyitni a szemem. Pedig jó lenne. Ki kellene nyitni, de nem megy. Megpróbálom. Nem megy. De miért nem megy? Nem merem. Félek? Félek, hogy akkor végleg egyedül maradok. Akkor ezek szerint mégsem jöttem még ki teljesen. OK, megpróbálom kinyitni a szememet. Szépen összeszedem magam, és menni fog. Próbáljuk. Egy pillanatra sikerült. Ott az óra a falon. Ez jó. Hát akkor ez menni fog. De egy pillanat után megint becsukódott. Könnyen mondom, hogy menni fog, hiszen megint csukva van. Tashi is kéri, hogy nyissam ki. De nem megy. Nem is tudok neki válaszolni, hogy miért. Nem megy, nem akarom meglátni, hogy mi vesz körül. Tudom, hogy a szoba, hiszen eddig is ugyanitt voltam, nem volt ma semmilyen csodálatos utazás, de látni akkor sem akarom. Pontosabban akarom, de nem tudom. Eszembe jut egy mentőötlet. Vagy legalábbis annak tűnik. Tashit megkérem, hogy menjen ki a szobából. Ha kimenne, akkor ki tudnék nézni az ablakon, és az milyen jó lenne. Tashi, kérlek, menj ki egy kicsit! Tudom, hogy furcsa kérdés, de annyira jó lenne. Csak az ablakon kinézés jár a fejemben. Az segíthetne, és ha Tashi nincs itt, és oda tudnék menni, az nagyon jól esne. Tashi valamit mond, de nem nagyon tudom értelmezni. Most akkor nem akar kimenni? Nem lehet igaz, akkor mi lesz? Miért nem megy? Kimehetne egy kicsit a konyhába, aztán majd lesz valami. Kimennék utána, vagy bejöhetne egy pár perc múlva, és akkor az ajtóban találkozánk újra. De nem megy ki. Most már hallom, hogy azt mondja, hogy nem megy ki. Ki kell nyitnom a szememet. Meg kell próbálni.

Kinyitottam. És most akkor nem engedem becsukódni. Jó! Erős vagyok. Nézek. Ott az óra a falon. Meg azok szerencsétlen virágok. Látom őket, nyitva van a szemem, akkor minden rendben. Huh, de nagy szenvedés volt ezzel a szemkinyitással. Szégyellem magam. De rossz érzés. Tashi biztosan csak nevet ezen az egészen. Micsoda hülye helyzet. De azért úgy érzem megértő. Nagy kínok árán, de sikerült kinyitni. Még mindig ellenállhatatlan vágyat érzek, hogy visszacsukjam, de nem merem engedni. Akkor kezdek elölről. Nem csukódhat vissza. Erősnek kell lennem.

Miért nem? „Nem akarok a szemedbe nézni. Meglátsz.”

Látom a virágokat, azokat a buta virágokat és beszélgetünk Tashival. Az Öldöklő angyal (Bunuel) jut eszembe, mesélem Tashinak, talán ezzel le tudom festeni neki ezt a rettenetes érzést a szemkinyitással. De miért nem ment? Nem lehet tudni a magyarázatot. Na jó, el sem játszunk a gondolattal, hogy mi lenne, ha

megint becsukhatnám. Teljesen kifáradtam. Izzadt vagyok és teljesen kimerült, mintha nem is tudom, honnan jöttem volna vissza. A tenyerem tiszta víz, az arcom tiszta zsír, rettenetesen nézhetek ki. A kezemet az arcomhoz veszem, és elkezdem a szemem dörzsölni. Bűdös a kezem, de a dörzsölés nagyon jól esik. Ezalatt egy kicsit megint csukva lehet. De ez már csak dörzsölés. Egy nagy tocsak az egész fejem. A könnyem, a tenyerem izzadsága és az arcom zsírossága valami egészen gusztustalan elegyet alkot. Mindegy, ez legyen most a legkevesebb. Közben Tashival beszélgetünk. Erről a szemkinyitásról próbálok neki beszélni, meg jajveszékelek, hogy milyen rossz most. Merthogy eltűnt a xxxxx, és milyen jó volt vele. De legalább a szememet már kinyitottam.

„Nem merek a szemedbe nézni, mert abban a pillanatban látnál meg engem.”

Beszélgetünk Tashival, ő is mond nekem dolgokat, de csak magammal vagyok elfoglalva. Dörzsölöm a szemem, és közben nézem a virágokat, meg az órát. De nem bírom elfordítani a tekintetemet. Az óra és a virágok vannak előttem, ezeket már egyre jobban látom, de Tashira nem tudok ránézni. Mi a fene? Nem tudok ránézni Tashira. Rettenetesen hülyén hangzik, de ahogy próbálgatom, egyre jobban érzem, hogy nem megy. Már megint egy lehetetlen. Nem megy. Mondom Tashinak, hogy nem tudok ránézni. Kérdezi, hogy miért? Nem tudom, de nem megy.

Az acéltú!

Na jó, de miért nem megy? Mert akkor meglátsz. Mi? Akkor meglátsz. Micsoda egy helyzet ez. Tökéletes csapda. Itt ülünk, és nem tudok Tashira ránézni. Rettenetes. Na jó, próbáljuk meg. Nem megy. Tashi tovább faggat, hogy legalább mondjam akkor el, hogy miért nem megy. Mert nem, és kész, egyszerűen nem megy. Na de tényleg, miért nem? Mert valamitől félek. Valami szúrástól. Elképzelem a tekintetét, és mintha egy acéltú indulna a szeméből, tartana az én szemembe egyenesen és áthatolna mindenben. Ha a szemébe néznék, akkor jönne ez a rettenetes tű, bejutna a szememen keresztül a fejembe és szétszakítana mindent. Elképzelni is rettenetes. Nem lehet ránézni. De kell, mert már megint egy olyan helyzet, ami nem maradhat így. Csapda, csapda, csapda. Hogy fog ez megoldódni? Tashi segíts, kérlek. Valamit csináljunk. Valahogy ki kell jutnom anélkül, hogy szembe kellene nézzen Tashival. Csak kijutok a folyosóra anélkül, hogy rám nézne. Persze, nem is olyan lehetetlen. Megoldjuk. De Tashi sokkal inkább azt erőlteti, hogy nézzek rá. Könnyű azt mondani. Meg tudom, hogy milyen könnyű is lehetne, ha nem lenne éppen lehetetlen.

Mi volt a cél? Találjuk meg a sejtést. A valóság kimaszkolása!

1. Ijedelem!

2. Fenyegetettség!

3. Acéltú!

Számoljunk háromig. Vagy akármeddig. Tashi azt javasolja, hogy számoljunk felváltva. Én mondom az egyet, ő mondja a kettőt, és én mondom a végén a hármát, és kinyitom a szememet. Benne vagyok, de kezdjük a számolás kétezerőtől visszafelé. Azzal időt nyerek, és csak történik azalatt valami. Valami csoda, ami megoldja ezt a lehetetlenséget. Micsoda egy helyzet, rettenetesen kínos, nem tudok mit tenni. Nem tudom, mit fogok most tenni, így nem maradhatunk már megint, és fogalmam sincs, hogy mi lesz. Már megint szégyellem magam, rettenetesen kínos. Tashi segíts már, kérlek. Itt vagyunk bezárva és nincs megoldás.

Eszembe jut a víz. Iszom egy kicsit. Ez jó ötletnek tűnik. Hiszen látok én rendesen, csak Tashira nem tudok ránézni. Tehát a vízvívásnak mennie kell. Próbáljuk. Elkapom a tekintetemet, rá a pohárra és sikerült. Megvan a víz. Át kellett valahogy juttatnom a tekintetemet Tashin. Sikerült, megvan a víz, de a helyzet nem oldódik meg. Sikerült valahogy megszüntetnem a térnek azt a részét, melyben Tashi ül. Valahogy az a rész most nincsen. Kiiktattam. Ott most hiányzik a valóságból egy akkora rész, amekkorát Tashi és az aurája elfoglal. Ha belegondolok borzalmas. De a vízhez legalább sikerült hozzájutnom. Meleg és rossz, de legalább ittam.

Ijedelem = szembenézés

Fenyegetettség = szembenézés

Anyaggá válás = kimaszkolás

Összeszedem magam. Akkor most meg kell próbálni már végre. Számolok háromig, most ugyan csak egyedül, de azért ennek működni kell. Rá kell nézzen. Tudom. Persze, hogy tudom, hogy rá kell nézzen, nem vagyok hülye, de képtelen vagyok. Ilyet még soha nem érztem korábban. Ha nem velem történik meg, akkor azt mondom, hogy ez egy rohadt nagy faxni. Már röhögök a dolgon, kínlódom rendesen, de nem megy. OK, számoljunk háromig. Persze, ha az ilyen egyszerű lenne, akkor számolni sem kellene. Nem megy. Ha egyszerűen nem megy, akkor nem tudok mit csinálni. Akkor a számolás sem segít. De mégis számoljunk. Jó de még várjunk. De mire várjunk, nincs mire várni. Rá kell nézni, nincs mese. A várástól nem lesz jobb. Mennie kell. Túl kell esni rajta, nincs tovább húzni az időt. Jaj. De most mi lesz? Nem, nem és nem. Nincs mese, nem megy.

Na jó, összeszorítom a fogam, nem röhögtethetem ki magam ennyire, tessék, meg lehet egy ilyen egyszerű dolgot tenni bármikor. Egy, kettő, három, mint az egészen kicsi gyerekeknél. A szemébe nézek, de a valóságban meg nem. Szerencsére Tashinak puha barna szeme van, én meg valami éles szúrástól félttem. És most nem szúr semmi. Szerencsére. Ha még szúrna is, akkor nem tudom, hogy mi lenne. Mondjuk, ha Tashinak világosszürke szeme lenne egészen kicsi szembogárral? De szerencsém van ebben is, bár ez még önmagában nem jelentett semmit. Mert nézek is a szemébe, meg nem is. Jó, hogy meg tudom tenni végre. Akkor lehet, hogy túl is vagyunk az egészen? De közben meg olyan kellemes, és jó újból elvenni onnan a tekintetemet. Aztán megint becsukom a szemem, és úgy érzem megint, hogy bárcsak soha többet ki se kellene nyitnom. De ki kell. Most sem maradhat úgy. De most már jobban megy, mert már gyakorlott vagyok benne. Kinyitom, nyitva van, de a helyzet nem sokat változott. Ott vagyok nyitott szemmel. Nem tudom. Össze is vagyok szedve, meg nem is. Rettenetesen remegek, dörzsölöm a szemem, Tashi azt hiszi, hogy sírok, pedig most már biztosan nem sírok. Csak dörzsölöm egyre erősebben azt a tocsakos fejemet.

Hiányzik egy része a térnek. A valóságból hiányzik a térnek ez a része, de kitölti a képzelet.

Aztán beszélgetünk. Mondhatjuk, hogy megoldódott, de nem tudom, hogy megnyugtató-e a helyzet. Már sietünk, de azért egy keveset beszélünk arról, hogy mi történt, és mi a fene ez most. Teljesen kész vagyok. Remegek. A testem minden porcikája remeg. Beszélgetünk és elemzünk, de én többnyire csak nyafogok. Itt is vagyok, meg nem is, el sem tudom képzelni mi lesz most.

Tashi kulcsmondata: „Látod Endre, így keletkezik ...”

Döbbenet, megértés!

Tashi mindenközben kimondja a kulcsmondatot. Ha fel tudnám fogni, ha meg tudnám érteni, akkor... De ekkor én ezt még nem nagyon hallom. Teljesen készen vagyok! Nincs itt most semmi megértés, csak arra tudok figyelni, hogy ki kell jutnom innen. Na most mi lesz. Elképzelésem sincs a továbbiakról. Éppen, hogy csak létezem. Lehet, hogy ezért a pillanatért volt minden, lehet hogy ebben a mondatban értelmeződött minden, de mindez úgy megy el mellettem, hogy észre sem veszem. Több hét munkája egyetlen zseniális mondatban értelmeződik, de ez a mondat, mintha csak egy visszhang lenne.

Vége

Elindulok. Na jó. Menni kell. Tashival időpontot beszélünk meg, nem megy egyszerűen, de azért minden OK. Aztán a bicikli, nem esem el, lassan megyek, nincs semmi baj. Már minden működik rendesen, nagyon lassan biciklizem, felváltok, és csak gurulok. Aztán hirtelen eszembe jut, hogy meg kell csinálnom a képeket,

meg a videót. Helyet keresek a felvételekhez. Ez talán az első jó érzés. Ezt most akarom, erőt érzek hozzá, meg tudom csinálni. Na, kész is van. Megyek is tovább. De hova? Nem tudom! Nem tudok hova menni? Atyaúristen! Most mi lesz? Hova mehetek, és mi lesz velem?

Egy kis alvás után újból folytatom.

Mintha semmi sem változott volna. A hányinger, és ez a fura érzés nem távolodik. Gondoltam el kellene kezdenem értékelni a dolgot, hátha az segít. Megpróbálni kitalálni, és összegezni mindazt, ami történt a kezdeti próbálkozásokkal. Merthogy valami kapcsolat van, kell lennie, még akkor is, ha a történet utolsó fejezetét nézve nehéz ezt egy folyamatos cselekvéssornak tekinteni. Az utolsó alkalmakkor felgyorsult valami, és elkezdett egy nagyon határozott irányba haladni. Bennem teljesen megváltozott az érzés, melyet korábban éreztem, hogy nem igazán tudom, hogy mi lesz belőle. Azt persze az utolsó pillanatig sem tudtam, hogy tényleg mi lesz belőle, de éreztem, hogy lesz valami. Akkor már Tashinak is azt mondtam, hogy teljesen mindegy, hogy mi fog történni, ami történik annak nagy jelentősége lesz. Ebben valahogy nagyon biztosnak éreztem magam, és ebben úgy tűnik, hogy nem tévedtem. Persze lehet, hogy belemagyarázás az egész, de akárhogy is van ez a most olyannyira valósággá lett, hogy fogalmam sincs hogyan szabadulhatnék tőle. Jó is és rossz is egyszerre, de rettenetesen szeretnék szabadulni tőle, mert szenvedek, de közben meg azt hiszem, hogy ennél sikeresebb nem is lehetett volna a művelet.

Mást akartunk persze, illetve a csuda tudja, hogy mit akartunk. Valamit az ellenséggel gondoltunk, de talán túl konkrétan gondolkodtunk róla. Az első perctől fogva láttam, hogy arra esély sincsen, hogy egyszer csak egy fal mögül kibukkanva meglássam az ellenségemet, mert ilyen talán nincs is, és ha lenne sem ilyen konkrét formát öltene. És az egész keresgélés is azzal a feltevés-sel indult, hogy az ellenség valahol belül van. És tessék. Itt is van, meg is lett. Ha ez a valami, amit megtaláltunk, amit olyannyira megtaláltunk az ellenség lenne, akkor ennél jobban fülön sem csíphettük volna. Szóval itt van, itt van ez a valami, de egyelőre nem tudom, hogy mi ez. Találkoztam valamivel, ami hihetetlen jó. Minden szempontból a megtestesült jóság és minden vágyak megformálódása. Kicsit nehéz kimondani a közhelyessége miatt, de ez maga volt a „xxxxx”. A találkozás közben sem mertem rögtön ezt a szót használni, még akkor sem, amikor már régen tudom, vagy tudni véltem, hogy miről van szó. Valószínűleg csak körülírogathattam, mert amikor kimondtam, akkor már Tashinak is olyan magától értetődő volt, hogy akár ki sem kellett volna mondani. De szerencsére a hipnózisban nem kell félni a giccstől és a közhelyektől, nem kell tartani attól, hogy valamit kényelmetlen kimondani. Itt ki lehet, és aztán el kell kezdeni gondolkodni, hogy mit és miért mondott az ember. A korábbi utazásokra is nagyon jellemző volt a közhelyes képekből való építkezés. Először nagyon konkrétan, aztán sokkal áttételesebben, sokkal absztraktabban, végül

pedig már nem is képekben, hanem érzelmek formájában jöttek a közhelyek. De ennek talán így kell lennie. Ez teszi használhatóvá és értelmezhetővé az egészet. Talán így tud egy nyelvvé válni a képek és az érzések sorozata. Meggyőződésem, hogy a képek absztraktabbá válásának folyamata ugyanúgy jelentőséggel bír, mint az első alkalommal látott sokkal konkrétabb képek. Maga a folyamat is egy közhely, de valószínűleg tényleg emiatt lehet vele dolgozni, és következtetéseket levonni belőle.

Munka/Work

videoperformance, 56 perc loop, 2000–2007

résztevők: Lágler Péter, Al-Hayder Sawsen, Soltész Gábor, Tóth Zsuzsanna, dr. Zalka Zsolt; kamera: Gyenis Tibor

Változó paraméterek 4., Múcsarnok, Az állandósult utolsó pillanat, Az AICA Magyar Tagozata, a Múcsarnok és az ikOn konferenciája

